

fogadni mások segítségét. Tudjon segítséget kérni és adni. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség.

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség lényege a kreativitás fejlesztése

Az eredetiség és ötletgazdagság, a divergens gondolkodás, a kíváncsiság és az alkotókedv nem csak az intellektuális tényezők függvénye, nagy szerepe van benne a motivációnak és az érzelmeknek is. Fontos a sok érzékszervi, megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzés.

Hatékony önálló tanulás

A hatékony önálló tanuláshoz alapvető készségekkel, képességekkel kell rendelkezni. Az írás, olvasás, számolás, az IKT eszközök használata, amelyek lehetővé teszik, hogy képes legyen az enyhén értelmi fogyatékos tanuló önálló ismeretek szerzésére. Képes legyen felismerni, hogy miben tud elsajátítani új ismereteket, és tudjon segítséget, tanácsot, információt kérni. Legyen képes közös munkában, csoportban dolgozni.

Műveltségi területek

Magyar nyelv és irodalom

A magyar nyelv a tanulás célja és egyben minden ismeretszerzés eszköze is. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelésében kitüntetett helye van. Célja és feladata a szókincsfejlesztés és -gazdagítás, a növekvő igényű helyes nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése. Feladata az eredményes olvasás-, írástanulás feltételeinek megteremtése, e speciális készségek kialakítása, megerősítése. Kiemelkedő szerepe van a nyelv rendszerére, a helyesírásra vonatkozó alapvető tudás elsajátításában.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Az olvasás elsajátításához szükséges hármasszociáció megerősítése:
- vizuális észlelés – jelfelismerés
- akusztikus észlelés – hangok differenciálása
- a beszédmotoros észlelés fejlesztése.
- A téri és síkbeli tájékozódás fejlesztése.
- Grafomotoros készségek fejlesztése.
- Az olvasott szavak és a köztük lévő grammatikai viszonyok felismertetése.
- Szavak olvasásának begyakorlása – szóemlékezet, vizuális, akusztikus memóriafejlesztés.

- Szövegösszefüggések megláttatása, szövegértés fejlesztése.
- A helyesírási szokások megerősítése.

Fejlesztési feladatok:

- Kommunikációs képességek fejlesztése különféle élethelyzetekben.

- A tanult nyelvi fordulatok alkalmazása tanulási helyzetben és a spontán beszédben is.

- A kommunikációs helyzetnek megfelelő kulturált nyelvi magatartás, viselkedés fejlesztése, gyakorlása.

- Önismeret erősítése.

- Véleménynyilvánítás, mások véleményének meghallgatása.

- A szövegtartalmat, a beszélő szándékát tükröző kommunikáció eszközeinek alkalmazása fokozódó önállósággal.

- Figyelem, gondolkodás, emlékezőképesség, analízáló, szintetizáló képesség fejlesztése.

- A tanulók passzív és aktív és szókincsének gazdagítása.

- Összerendezett íráskép kialakítása az egyéni adottságok mellett. Az írás eszközszintű műveleteinek gyakorlatai: másolás, tollbamondás, emlékezetből írás fokozatai.

- Mozgás, finommotorika, ritmusfejlesztés, szem-kéz koordináció, optikus differenciáló képesség, vizuális észlelés fejlesztése.

- Az önkorrekciós képesség fejlesztése, hibakeresés, –javítás, helyesírási problémahelyzetek felismertetése.

- Helyesírás fejlesztése másolással, tollbamondással, illetve emlékezetből történő írásbeli feladatokkal. Vizuális, akusztikus, fonematikus észlelés, érzékelés fejlesztése.

Idegen nyelvek

Az élő idegen nyelv tanításának, tanulásának céljait a tanulók szükségletei határozzák meg. A szülők igényei, a tanulók fejlettsége szerint az iskola hozhat döntést a hetedik évfolyam előtt megkezdett idegennyelv-tanulás ügyében.

Az idegen nyelv tanításának alapvető célja a kellő motiváció és késztetés a nyelv tanulása iránt, sikerélményekhez juttatni a tanulót a későbbi nyelvtanulás érdekében.

A nyelvtanulási stratégiák között fontos szerep jut a játékos tevékenységeknek, az egyszerű élethelyzetek modellezésének, ismert helyzetek, tartalmak idegen nyelven történő értelmezésének.

A nyelvtanulás középpontjában a motiváció fenntartása, a hallott szöveg (kérdés, utasítás, cselekvés stb.) megértése, fejlesztése áll.

A sikeres nyelvtanulás érdekében szükség van a hosszabb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra.

Fejlesztési feladatok:

- Beszédszándék.

- Beszédértés.

- Az idegen nyelvi témákban feldolgozott, begyakorolt szavak megértése, értelmezése.

- Beszédkészség.
- Képesség – a tanult témákban – egyszerű kérdések megfogalmazására és azok megválaszolására.

Matematika

A gyakorlás folyamán, a kognitív képességeket szem előtt tartva növelhetjük a tanulók intellektuális kapacitását.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- A tanulás eszközeinek célszerű használata.
 - Kíváncsiság ébrentartása, az önbizalom folyamatos megerősítése.
 - Ismeretek mozgósítása bemutatott analóg helyzetekben, alkalmazás a próbálgatások szintjén.
 - Cselekvésben jelentkező problémák segítségével, majd segítség nélkül való felismerése, megbeszélése, megoldása próbálkozással. Az eredmény ellenőrzése.
 - Tárgyak, személyek, alakzatok, jelenségek, mennyiségek megfigyelése, a látottak értelmezése, és a tapasztalatok összefoglalása.
 - A mennyiségállandóság, a mennyiségek közötti tájékozódás és a becslés képességének kialakítása.
 - A matematika tanulásához szükséges fogalmak fokozatos megismerése.
 - A közös cselekvéshez, munkához szükséges tulajdonságok, képességek felépítése, szokások kialakítása.
 - A tantárgy iránti tanulási kedv folyamatos szinten tartása. Az önfejlesztés igényének támogatása, értékelése. Az önismeret, az önszabályozás képességének fejlesztése.
 - Az alkotás örömeinek átélése. A gyerekek érzelmi, akarati életének fejlesztése, az együttéléssel kapcsolatos értékek megismertetése, elfogadtatása.
 - Mindennapos probléma megoldásának elképzelése, sejtés megfogalmazása. A képzelt és a tényleges megoldás összevetése.
- Fejlesztési feladatok:
- A térben és időben, valamint a világ mennyiségi viszonyaiban való tájékozódás saját élményből kiindulva.
 - A megszerzett tudás, az elvont fogalmak, szabályok, összefüggések stb. felhasználása, kezdetben ismert, majd ismeretlen szituációkban.
 - A problémamegoldó képesség megszerzése a próbálkozás útján, majd racionális szinten.
 - Kérdések megfogalmazásának, állítások bizonyításának, a véleményalkotás képességének kialakítása.

- A kiválogatás, összehasonlítás, csoportosítás gondolkodási műveleteinek segítségével a matematikai fogalmak, a mennyiségi viszonyok, valamint a mennyiségállandóság fogalmának kialakítása.

- A számolási készség fejlesztése változatos gyakorlati feladatok segítségével.
- Műveletek írásban való végzése, a szóbeli számoláson túl a műveleti sémákra (analógiákra) való emlékezés.

- Cselekvési sorrend tervezése; megoldáskeresés: lehetséges megoldások kiválasztása, megoldása készen kapott sémák szerint, algoritmusok segítségével, később alternatív gondolkodás mentén.

- A feltételezés és a valóság összehasonlításának a képessége az eredmény helyességének megítélésében.

- A segítségkérés és –elfogadás képességének, valamint az együttműködési képesség fejlesztése, kialakítása.

- A gyakorlatban megfigyelt tulajdonságok megnevezése, a lényeges jegyek kiemelése.

- A látottak elemzése, összehasonlítása, a különbségek felfedezése.

- A tájékozódási képesség fejlesztése térben, időben és a mennyiségek között a gyermek ismereteihez igazodva.

- A finommotorika, a térlátás, a szem-kéz koordináció fejlesztése.

Mennyiségek elképzelése, cselekvéshez, történéshez fűződő megfogalmazással.

- A tulajdonságok kiemelése, a tulajdonságok összehasonlítása, a különbségek felismerése.

- Megadott szempont szerint összefüggések keresése a látszólag különböző dolgok között.

- A tapasztalatok gyűjtése alapján kérdések megfogalmazása.

- Az ítélőképesség fejlesztése.

Ember és társadalom

Előnyben kell részesíteni a sajátélményű tevékenységeket. A fejlesztés kiemelt területként kezeli a személyiség és az emberi jogok tiszteletére nevelést, a szociális érzékenységet, az értékvédő magatartás kialakítását, a környezetért érzett felelősséget.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Az időészlelés fejlesztése saját élményen keresztül, majd pedig az évtizedek, évszázadok, évezredek, az emberöltő megértése.

- Az idő múlása és a korok emberének, társadalmának, környezetének változása, összefüggések felfedeztetése. Az egyén és társadalom kapcsolata, egyén, család, közösség, nemzeti társadalom, a világ nemzetei.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- Emberi magatartásformák és élethelyzetek megfigyelésének, az információgyűjtés technikájának fejlesztése. Az információ forrásainak megkülönböztetése, bizonyosan hiteles, nem bizonyosan hiteles, hiteltelen.

- A tér és idő kapcsolatainak bemutatása, ezek felfedeztetése.
- A kommunikációs képességek fejlesztése.
- A képzelet, a kreativitás alakítása, fejlesztése.
- Tapasztalatok szerzése a valós, a lehetséges és a lehetetlen megítéléséhez, a valóság és a fikció közötti különbség érzékeltetése, szemléletes bemutatása.
- A megtartó emlékezet, az akaratlagos figyelem fejlesztése.
- Az önálló tanulás képességének fejlesztése. Kritikai gondolkodás fejlesztése.
- Az együttműködésen alapuló tanulás fejlesztése, kooperatív technikák alkalmazása.

Fejlesztési feladatok:

- Régen és ma érzékelése, események beazonosítása saját élményből.
- A saját szerep, a saját feladat, a saját felelősség felismerése.
- A különböző közösségekben való létezés formáinak, lehetőségeinek ismerete.
- Ismeretszerzés a szabadság, felelősség, emberi helytállás jelentőségéről.
- Erkölcs és vallás helye, szerepe az egyén és társadalom szempontjából.
- Történelmi események okainak és következményeinek elemzése fokozatosan csökkenő segítségnyújtás mellett.

- Költségvetési, gazdálkodási ismeretek a családi költségvetéstől az államháztartásig.

- A munkavállalás gyakorlata.

Ember és természet

A tanulók ismeretelsajátításában a természeti-környezeti világ elemi megismerésének lehetősége tűzhető ki célul. Nagyobb hangsúlyt kap a szemléletformálás, a természethez való pozitív viszonyulás megteremtése, az egyén és a társadalom számára fontos konstruktív magatartás- és viselkedésformák, az egészséges életmóddal, életvitellel, környezettudatos viselkedéssel kapcsolatos szabályok elsajátítása.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Figyelem, emlékezet fejlesztése, a kíváncsiság, az érdeklődés felkeltése.
- Kérdésfeltevés, kérdések megfogalmazásának tanítása.
- A kommunikációs képességek és készségek fejlesztése.
- A saját testkép, testséma kialakítása, majd pedig a térérzet alakítása, megerősítése, viszonzszavak pontos használata
- Az idő múlásának érzékelése, felfogása, az idői és téri változás észlelése, értelmezése.

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- A gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése.
- Analizáló, szintetizáló képesség fejlesztése.
- Ok-okozati összefüggések, probléma felismerése, megoldások keresése.
- Szokások, szokásrendszerek kialakítása.
- A tanulási szokások (megfigyelés, vizsgálódás, lejegyzés, feladatmegoldás, értelmezés, irányított ismeretszerzés) kialakítása, megerősítése.

- Kísérletek, saját tapasztalat, a természettudományos ismeretek és a hétköznapi élet tapasztalatai közti összefüggések felismerése, erősítése.

Fejlesztési feladatok:

- Anyagok és halmazállapotok megkülönböztetése a hétköznapi élet példáival.
- Az élőlényekkel kapcsolatos fogalmak gazdagítása, csoportokba sorolás, életműködés felfedeztetése konkrét példákon.
- Az élőlények érzékelhető jegyeinek megállapítása – összehasonlítások, elvonatkoztatások.
- Tapasztalatok, ismeretek gyűjtése a természet könnyen megfigyelhető és felfogható ciklusaival kapcsolatban; a mindennapok időviszonyai.
- Állandóság és változás felfedezése irányítással, egyszerű példákkal.
- Tájékozódás a közvetlen környezetben, a szűkebb lakótérben, lakóhelyen.
- Ismeretek a földrajzi környezetről konkrét tapasztalatokból merítve.
- Az élő és élettelen közötti különbség, az életjelenségekhez kötött élet-értelmezés elemi ismeretei.
- Törekvés az ember számára fontos egészségmegőrző szokások elsajátítására: egészséges táplálkozás, tisztálkodás, mozgás.
- A használati tárgyak anyagainak felismerése, az anyagfogalom biztos használata.
- A hétköznapi folyamatokban előforduló energiahordozók bemutatása példák segítségével.
- Egyszerű megfigyeléseken, tapasztalatokon alapuló időjárás-megfigyelés, a változások értelmezése.
- Az élővilágban működő egyensúly szerepének bemutatása az életből vett példákon keresztül.
- Ismeretszerzés saját szervezete működéséről, felépítéséről – megfigyelések, vizsgálódások, konkrét tapasztalatok segítségével.
- A gyakoribb betegségek megelőzése, a gyógyítás mindenki számára elérhető módozatainak ismerete, a környezet és az egészség közötti kapcsolat felismerése, az emberi szervezetet veszélyeztető anyagok hatásainak megismerése.
- Önismeret, önellátás, egészségmegőrzés készségének fejlesztése.

- A háztartás, a környezet ismert és használt egyszerű gépeinek működtetése, a fizikai ismeretek alkalmazása a működtetés során.

- Felismertetni a kémiai ismeretekhez kapcsolódó környezeti problémákat.

- A háztartási szerek használatával, tárolásával kapcsolatos elővigyázatossági szabályok megismerése.

- Felelősségérzet kialakítása és fejlesztése magunk és környezetünk iránt, ok-okozati összefüggések, következmények felismerése, következtetések levonása.

Földünk és környezetünk

A mindennapokban is jól használható gyakorlati példákon és tapasztalatokon keresztül sajátíthatják el a földrajzi térben történő eligazodás alapvető eszközeit, módszereit.

Az egyszerű, elemi földrajzi ismeretek átadása az általános és a speciális képességek fejlesztésére, a specifikumokra figyelve történik – a rehabilitációs, rehabilitációs célokat, feladatokat hordozva.

A műveltségi terület kiemelt rehabilitációs /rehabilitációs feladatai:

- A gondolkodási funkciók fejlesztése: megfigyelés, elemzés, összehasonlítás, elvonatkoztatás, problémafelismerés, ok-okozati összefüggés meglátásának képessége.

- A rövid- és hosszútávú figyelem és emlékezet fejlesztése.

- A rész–egész viszony a valóságban, a térképi ábrázolásban. A valóság és a térkép összefüggéseinek felismerése.

- Biztos tájékozódás megteremtése a közvetlen térben. Tájékozódás biztonsága a síkban, a jelek, a szimbólumok világában.

- Tájékozódási feladatok, téri viszonyok felismerése, megértése; valamely tárgy, objektum tényleges és viszonylagos helye, helyzete.

- Az időészlelés fejlesztése. Időrend, periódus a természetben, a folyamatokban.

- Kommunikációs képességek – kérdezni tudás, szakkifejezések használata.

- Tanulási szokások megerősítése: térképek, információhordozók használata, önálló ismeretszerzés egyszerű szövegből, a tankönyv, a feladatlap, munkalap használata.

Fejlesztési feladatok:

- Ismeretszerzés, tanulás – a földrajzi környezetben történő eligazodás képességének fejlesztése, információk szerzése, kezelése.

- Tájékozódás a földrajzi térben és időben.

- Tájékozódás földrajzi-környezeti kérdésekben, folyamatokban.

- Tájékozottság a hazai földrajzi-környezeti folyamatokban.

- A hétköznapi életben felhasználható földrajzi-környezeti tudás elemeinek elsajátítása, folyamatos gyarapítása.

- Tájékozottság a regionális és globális földrajzi-környezeti kérdésekben – a természetföldrajzi övezetesség társadalmi-gazdasági életben való megnyilvánulásainak felismertetése példákon keresztül.

- A világ gazdaság működésének a napi életünkre gyakorolt hatásai – példák segítségével.

Művészetek

Az iskolai nevelés, oktatás rehabilitációs célú feladatainak megvalósításában kiemelt szerepe van a gyakorlati tevékenységeknek, mert általuk az ismeretek élményszerűvé válnak, segítik a mélyebb megismerést, fejlesztik a kreativitást. A tevékenységek, az alkotások széleskörű kínálata lehetőséget teremt az egyéni adottságok kibontakoztatására, a differenciális megvalósítására.

A műveltségi terület kiemelt rehabilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Önismeret, önértékelés, társas kapcsolatok, a pozitív alkalmazkodóképesség, kapcsolatteremtő és együttműködési képesség fejlesztése.

- Képzelet, kifejezőkészség, kreativitás, fejlesztése.
- Harmonikus mozgás kialakítása, fejlesztése.
- A figyelemkoncentráció, a tartós figyelem és az emlékezet fejlesztése.
- Az esztétikai érzékenység készségeinek alapozása, fejlesztése.
- A térlátás fejlesztése, pontos képzetek kialakítása a valós térről, időről, az anyag, forma, funkció, szerkezet, szín, fény és mozgás viszonyairól.

- A kommunikációs képességek fejlesztése szóban, ábrázolásban, befogadásban.

- A finommotorika, a kreativitás, az eszközhasználati készség fejlesztése.
- Az ismeretszerzési, a tanulási képességek fejlesztése.
- Az érzékszervi tapasztalatszerzés fejlesztése, az érzelmi nevelés, érzékszervi kultúra gazdagítása.

- Felelősségérzet kialakítása és fejlesztése magunk és környezetünk iránt, okozati összefüggések, következmények felismerése, következtetések levonása.

Fejlesztési feladatok:

- Téri helyzetek leírása szóban, megjelenítése szabadkézi rajzban.
- Egyszerű közlő ábrák értelmezése.
- A kezdeményező, az alkotó magatartás kialakítása, fejlesztése.
- Változatos technikák alkalmazása az önkifejezésben, az alkotásban.
- Az egyéni ízlés, stílus érvényesítése a saját tárgy készítésében.
- A művészi alkotásokban megismert konfliktusok értelmezésével a toleráns, másokkal szemben empátikus személyiség kialakításának segítése.
- Zenei képesség fejlesztése (írás-olvasás, énekhang, zenei memória, fantázia).

- Az életvezetés során adódó válsághelyzetek humánus kezelését szolgáló képességek fejlesztése.

Informatika

A mindennapi élet szerves részeként jelenlévő informatikai ismeretek, illetve az informatikai ismerethordozók használatának készsége, az esélyegyenlőség megteremtése, az életvitel céljából is kiemelkedő jelentőségű. A tanulóinknak képessé kell válniuk az informatika eszközrendszerének alapvető használatára.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Érzékszervi megismerések.
- Térbeli, időbeli tájékozódó képesség fejlesztése.
- Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés műveleteinek gyakorlása.
- Szabályfelismerés, tervező, rendszerező, döntési képesség fejlesztése.
- Csoportosítások, következtetések.
- Algoritmikus és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.
- A gyors, pontos, koordinált mozgásos reagálóképesség fejlesztése.
- A figyelem, az emlékezet, az akarat, az alkotó képzelet fejlesztése.
- Felismerő, rendszerező képesség, szerialitás fejlesztése.
- Analízis, szintézis.

Fejlesztési feladatok:

A számítógépes technika felhasználása a tudás bővítésére, kezdetben segítséggel, később önállóan is.

- A hálózat eszközként való használata ismeretek gyűjtéséhez, kapcsolatok építéséhez, problémák megoldásához.
- Gyakorlati problémák megoldása a dokumentumok készítésével.
- Eligazodás a logikai rendben meglévő információforrások között, használatuknak megtanulása, szokások kialakítása.

Technika és tervezés

A tanuló egyediségének, megváltozott tulajdonság együttesének figyelembevételével hozzájárul a cselekvési, a szociális, a kommunikációs kompetenciák kialakításához. A specifikus jegyek figyelembevételével épít a NAT ezen műveltségi területen megfogalmazott alapelveire, kiemelt fejlesztési területeire, fő témaköreire, feladataira.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs /rehabilitációs feladatai:

- A gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése: azonosságok, különbségek, csoportosítások, szabálykeresések, analógiák, felismerése, összefüggések megoldása, ok-okozat felfedezése.

- A problémafelismerő, a tervező, alakító, konstruáló képesség fejlesztése, kíváncsiság, motiváltság ébrentartása.
- A cselekvőképesség fejlesztése, önellátás, környezetellátás technikáinak elsajátítása, alkalmazása.
- Motorikus képességek fejlesztése, szabályozott akaratú mozgások, mozdulatok továbbfejlesztése. A kar-kéz sebességének és ütemének alakítása.
- A munkához való helyes viszonyulás, az érzelem, akarat, kitartás céltudatos fejlesztése.
- A reális énkép, önismeret kialakítása, távlati lehetőségek felismerése, az önfejlesztő magatartás elfogadtatása.

- Szociális képességek fejlesztése.

Fejlesztési feladatok:

- A saját élményen, tapasztalaton alapuló egészségmegővő problémakörének felismerése, személyes lehetőség és szerep az életvezetésben, az egészség megővésében, életvezetési problémák felismerése a családi környezetben, a testi-lelki-szociális egészség megőrzésében.
- Tapasztalatszerzés a mesterséges környezetről, szabálykövető magatartás a mesterséges környezetben, anyagok, formák, egyszerű szerkezetek megfigyelése, az anyagalakító tevékenység műveletei.
- Gazdálkodás az anyaggal, energiával, a munkával és az idővel.
- Az egyéni tulajdonságok és eredményesség összefüggései a tervezés, szervezés, kivitelezés során.
- Önértékelő és ítélőképesség, az individuális különbségek megfogalmazása.
- A napi ismétlődő háztartási feladatok felismerése, tevékenységek ön- és környezetellátásban, gyakorlottság az egyszerűbb háztartási munkában, szerszámok, gépek használatában, a szolgáltatások igénybevételeiben.
- Tapasztalatszerzés a jövedelem beosztásában, tudatosság a takarékoságban. Érzékenység a közvetlen környezet, a lakás formái, esztétikai világában, az otthon nyugalmanak mint értéknek, örömforrásnak elfogadása, szükségletek és lehetőségek felismertetése egyéni sajátosságok szerint.
- A minőség, a tudatos fogyasztás ismeretei, reklámok értelmezése, szelektálás, viszonyulás.
- Az egyéni adottságok megismerésén alapuló önismeret fejlődése, tapasztalatok a legfontosabb pályákról, a hozzájuk vezető utakról, lehetőségekről, valóság és a vágyak valamint a realitások összehangolása.

Testnevelés

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében gyakori a helytelen testtartás, mozgásos ügyetlenség, a diszharmonikus, az inkoordinált mozgás. A tanulók egy részénél mozgásfogyatékoság nehezíti a cselekvéses tanulást, aktív mozgástevékenységet.

Mindezek szükségessé teszik, hogy a gyógypedagógia és ezen belül a szomatopedagógia eszközrendszere segítse eljuttatni a tanulókat a rendszeres testedzés, a mozgásos játéktevékenység öröméhez, a mozgásbiztonsághoz.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- Erősítse a mozgásigényt, a kezdeményezőkészséget, bátorítson mozgásos feladatok, gyakorlatok elvégzésére.
- Tanítson mozgásos játékokban való együttműködésre, szabálytartásra, a játék örömére.
- Fejlessze a mozgásos alaptechnikák elsajátításának képességét, a kitartást, az állóképességet.

Kiemelt feladat:

- Általános kondicionálás, a test hajlékonyságának, a végtagok ügyességének fejlesztése, a gyorsaság, az ugró, a dobó, az egyensúlyozó képesség alakítása a tanuló biológiai állapotának, terhelhetőségének függvényében.
- A saját testen való biztonságos tájékozódás kialakítása (függőleges és vízszintes zónák), a téri viszonylatok pontos felismerése, viszonyiszavak felfogása, használata, a téri biztonság erősítése.
- A szép testtartás, a harmonikus mozgás fejlesztése.
- A tartós figyelem, a fegyelmezett feladat-végrehajtás fejlesztése, a felelős magatartás beláttatása.

- Önismereti képesség fejlesztése, önállóság, a versenyszellem erősítése.

Fejlesztési feladatok:

- Az erő, az állóképesség, a gyorsaság, az ügyesség növelése.
- Koordinációs képesség, mozgástanulási képesség, mozgásszabályozó képesség, mozgásalkalmazkodó képesség.
- egyensúlyozó képesség, ritmusképesség, reakciók, téri tájékozódó képesség fejlesztése.
- Jellemtulajdonságok – akarat, bátorság – fejlesztése.
- A megosztott figyelem képességének automatizálása.
- Helyzetfelismerő képesség fejlesztése.
- Tartásjavító és korrigáló gyakorlatok, prevenciós és rehabilitációs feladatok sporteszközök alkalmazásával is.
- Önállóan végezhető mozgásfejlesztő, kondicionálást biztosító gyakorlatok.

A pedagógiai és egészségügyi célú habilitáció, rehabilitáció

A gyógypedagógiai nevelés egészét átható habilitációs, rehabilitációs nevelés célja az enyhén értelmi fogyatékos fiatalok szocializációja, eredményes társadalmi integrációja. A fogyatékból eredő hátrányok csökkentését segítő programok az iskola sajátos nevelési igényű tanulóira irányuló helyi tantervének részeként működnek.

Megjelenhetnek tréning formájában, tantárgyi témaként, egy-egy terület önálló fejlesztési programjaként, beépülhetnek a tanítási órán kívüli programokba.

A gyógypedagógus, a terapeuta – esetenként más szakember véleményének figyelembevételével – készíti el a fejlesztő programot, amely a tanuló sajátos nevelési igényeire, és egyedi tulajdonságainak fokozatos kibontakozására szolgál.

A fejlesztés a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, az eszköztudás fejlesztésére, a felzárkóztatásra, a tanulási technikák elsajátítására, a szociális képességek fejlesztésére, az önálló életvezetésre irányul, és a programokon, tréningeken keresztül valósul meg.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység lényeges eleme a folyamatos vagy szakaszos pedagógiai diagnosztizálás.

III.6.4 Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló

Azok a tanulók tartoznak ide, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Tanulási és viselkedési problémájuk specifikus tanulási zavarok, azaz

- diszlexia
- diszortográfia
- diszkalkulia
- diszgráfia és diszpraxia, mint a motoros képességek fejlődési zavara, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása
- a fentiek együttjárása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok
- hiperaktivitás és figyelemzavar; továbbá
- a szocio-adaptív folyamatok zavarai, az érzelmi kontroll, ön vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én szabályozás gyengeségét mutató magatartási jellemzők, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

A normalitás övezetébe tartozó értelmi összteljesítményük mellett megjelenő teljesítmény és viselkedészavaraik a pszichikus képességek egyenetlen fejlődésének következtében alakulnak ki, és gyakran mutatnak az idegrendszeri folyamatok diszharmonikus szerveződéséből eredő együttjárást.

Gyakran élnek át kudarchelyzetet, kialakulhat az iskolai teljesítményelvárások iránti közömbösség, elutasítás, illetve önértékelési zavar, különböző jellegű beilleszkedési probléma. Ezek a sajátosságok az életkor előrehaladásával a társadalmi beilleszkedés szempontjából fokozott veszélyeztetettséget idézhetnek elő.

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének jelei a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében abban is megmutatkozik, hogy

- a tanulók általában fáradékonyabbak, a meteorológiai változásokra érzékenyebbek
- az átlagnál, nehezebben tűrhetnek zajokat, viselik el a várakozás, kivárás okozta feszültséget, aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak
- gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, esetleg egyedüllétre, támasznyújtásra

- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat, valamint

a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

Pszichés fejlődési – súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási – zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztése.

A fejlesztés alapelvei

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságai, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik.

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb szakemberek (pl. szomatopedagógus, gyermekpszichiáter) bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro, ill. makrotervezés) tájékoztatni kell az osztálymunkában résztvevő pedagógusokat, szaktanárokat, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökre.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni kell a további célkitűzések megtervezése miatt.

Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat. Indokolt esetben, a szakértői bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgy-részekből – az értékelés és minősítés alól mentesítés adható.

A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet, a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, ez támogatja a pálya-orientáció folyamatát is.

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók oktatása intenzív terápiás céllal szervezett időszakos különnevelés keretében (pl. logopédiai osztályban, tagozaton), valamint a többi tanulóval együtt, integrált nevelés, oktatás keretében történhet. Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat:

- a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása
- a pozitív énkép és önértékelés kialakítása
- a tanulás iránti motiváció és a kudarc-tűrő képesség növelése
- a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok

kialakítása

- a társadalmi együttélés szabályainak követése, és az önállóságra nevelés.

A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai specifikus tanulási zavarok esetén

A specifikus tanulási zavarok esetében a tanulók alapproblémája, hogy jó értelmi képességeik ellenére az olvasással (diszlexia), a helyesírással (diszortográfia), az írásmozgással (diszgráfia) és a számolással (diszkalkúlia) kapcsolatban az iskolai oktatás során feltűnő nehézségek jelentkeznek.

Ennek az eltérésnek a hátterében a megismerési képességek különböző zavarai állnak, amelyek az olvasás, az írás, a helyesírás vagy a számolás területén önálló, (körülírt) vagy kevert típusú zavar (együtt járás) formájában jelenhetnek meg.

Diszlexia

Az olvasási képesség zavara, a specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája, amely önmagában és más jelenségekkel kombinálódva fordulhat elő.

Jellemzői:

- a hang-betű kapcsolat kialakulásának nehézsége
- hiányos fonológiai tudatosság: nehezített a beszédhangok megkülönböztetése
- hangok, szótagok sorrendjének, rímek felismerésének nehézsége
- értelmes és értelmetlen szavak helyes/hibás olvasásának különbözősége
- gyenge rövid távú emlékezet, a hallott szöveg pontatlan és részleges feldolgozása

- rendhagyó szavak szabályosítása olvasásnál

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

- írott szavak felbontása a szavakat alkotó hangelemekre
- vizuális felismerési zavarok, vizuálisan hasonló betűalakok esetén.

A fejlesztés célja:

Alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás készségét, segítse az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság
- a rövid távú emlékezet fejlesztése
- az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése
- a testséma biztonságának kialakítása
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analizáló-szintetizáló módszerrel
- az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel
- az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával
- speciális olvasástanítási program alkalmazása
- az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

Diszortográfia

A helyesírási képesség zavara, nagy gyakorisággal társul diszgráfiával, de az együtt járástól függetlenül egyik önálló megjelenési formája a specifikus tanulási zavaroknak.

Jellemzői:

- a centrális auditív feldolgozás, a fonéma feldolgozás zavara
- beszédhangok nehezített megkülönböztetése a fonetikai, fonológiai jellemzők pl. (időtartam, zöngéesség mentén)
- helyesírási hibák halmozódása
- a tollbamondás utáni írás hibái.

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus helyesírászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztály-fokának megfelelő helyesírási készségét, segítse elő az anyanyelvi kompetencia kialakulását, az írott nyelv használatának korosztályi szintű alkalmazását.

A fejlesztés feladata:

- a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség

- a rövidtávú emlékezet fejlesztése
- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása
- a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése.

Diszgráfia

Az írás grafomotoros jellemzőinek zavara.

Jellemzői:

- csúnya, torz, nehezen olvasható íráskép
- szaggatott betűalakítás és betűkötések
- rossz csukló, - kéz, - ujjtartás, az íróeszköz helytelen fogása, görcsösség
- egyenetlen ritmusú, strukturálatlan íráskép, formai és aránybeli hibák
- kialakulatlan kézdominancia
- lassú tempójú írás, központosítás, hiánya, nagybetűk használata és betoldása a kisbetűk közé

• továbbá: fonológiai-nyelvi jellemzők zavara (nyelvtan, mondat szerkezet, helyesírás).

A fejlesztés célja:

A tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő íráskészséggel rendelkezzen, képes legyen azt a kommunikáció egyik formájaként használni ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

A fejlesztés feladatai:

- a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra
- a testséma biztonságának kialakítása
- a vizuomotoros koordináció fejlesztése
- az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés)
- a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése
- sikertudat kialakítása.

Diszkalkulia

A számolási képesség specifikus zavara.

A specifikus számolási zavar a különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.

Jellemzői:

- a szimbólumok felismerésének és tartalmi azonosításának nehézségei
- a mennyiségfogalmak kialakulásának hiányosságai

- a mennyiségfogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a számsor- és szabályalkotás zavara

- a téri és síkbeli viszonyok érzékelésének hiányosságai
- helyi érték megértésének, műveleti jelek értelmezésének, halmazok, mennyiségek összehasonlításának nehézségei

- szerialitási zavar, számlálási és becslési képesség hiánya
- számértékek szimbolikus funkciójának értelmezési nehézségei
- mennyiség és arab szám megfeleltetés és a számértékek összehasonlításának nehézsége

- számjegyekre vonatkozó lexikai hibák
- komplex aritmetikai műveletek értelmezésének problémái
- gyengeverbális emlékezet, a számmemória és az általános memóriateljesítmény különbsége

- figyelemzavar.

A fejlesztés célja:

A fejlesztő munka feladata iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen.

Képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a számolási-matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzésre, a tudásgyarapításra a hétköznapi gyakorlat színterein.

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése
- matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása
- a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése

- a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése
- a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelvezetének tudatosítása

- a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése
- a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés

- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása

- a diszkalkulia redukáció speciális terápiás programjainak felhasználása
- az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Hiperaktivitás és figyelemzavarok

A pszichés fejlődés zavarainak egyik alcsoportját alkotják azok a sajátos nevelési igényű tanulók, akik nagyfokú impulzivitásukkal, a célirányos, tartós figyelem zavarával küzdenek.

A hiperaktivitás és/vagy figyelemzavar megállapítása többlépcsős diagnosztikus folyamat eredménye, szülői és tanári kérdőívek kitöltését, közvetlen megfigyelést, speciális differenciál-diagnosztikai vizsgálatok elvégzését követően.

Jellemzői:

- szóródó, terelhető figyelem, hosszabb ideig nem képes összpontosítani
- komplex feladatokra nem képesek szervezett választ adni, az elterelő ingereket gátolni
- az impulzivitás következtében kialakuló meggondolatlan viselkedés, eseteként düh, harag-reakciók
- motoros nyugtalanság (babrálás, széken hintázás, ülőhely elhagyása, stb.),
- megkezdett tevékenység befejezetlensége
- ingersorozatok hibás kivitelezése
- tantárgyi alulteljesítés (főként nyelvi, számolási feladatokkal kapcsolatban)
- én-bizonytalanság, másodlagos pszichés tünetek.

A fejlesztés célja:

- a figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése.

A fejlesztés feladatai:

- team munka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés

- speciális figyelem-tréning
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése
- fokozott egyéni bánásmód
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése
- feladatok struktúrájának megtervezése és kivitelezése
- motiválás, sikerélmény biztosítása.

A pszichés fejlődés zavarai körébe tartoznak továbbá a szocioadaptív folyamatok zavarainak következtében kialakuló viselkedésszervezési problémák, amelyek az érzelmi kontroll, ön-, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás

gyengességében az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

A fejlesztés célja:

A közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

Eszközei lehetnek:

- kognitív viselkedésterápiás eljárások alkalmazása
- pszichoterápia
- a figyelem és egyéb kognitív képességek fejlesztése
- a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez

igazított időkeretek rendszeres alkalmazása

- önértékelési képesség fejlesztése
- sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása
- együttműködés a családdal és más szakemberekkel
- a fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény

biztosítása.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A helyi tantervben indokolt lehet az első évfolyam két tanévi időtartamra történő szétválasztása.

Az első tanévben:

- az intenzív prevenció
- a szakszerű funkciófejlesztés
- a pszichés gondozás
- a megfelelő motiváció és a feladattudat kialakításának az időszaka
- a gyógypedagógiai korrekciós – kompenzáló - terápiás módszerek

alkalmazásával.

A NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges.

Kiemelt fejlesztési feladatok:

A NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadók, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő kulcskompetenciák (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) módosulhat.

III.6.5 Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció

Az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban a pszichés fejlődési zavar jellegének, tüneteinek kivizsgálásakor megállapított diagnózisnak megfelelő szakorvosi ellátást, annak folyamatosságát, kontrollját, valamint a pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába.

Fontos a gyermek neurológiai, fülészeti, valamint szemészeti vizsgálata, szükség esetén az érzékszervi gyógyítás.

A gyógypedagógiai tanár, terapeuta által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt.

A tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása a pedagógiai rehabilitációnak is kiemelt feladata.

III.6.6 A hallássérült (nagyothalló) tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A hallássérült tanulónál a szokásostól eltérhet a nyelvi kommunikáció (beszédértés, szövegértő olvasás, szókincs, nyelvi szerkezetek értése és használata, hangzó beszéd stb.) fejlettsége, ennek következtében a megismerő tevékenység és a teljes személyiség fejlődése is megváltozhat.

A tanuló nyelvi kommunikációja intenzív fejlesztést igényel, mert ennek szintje általában nem korrelál életkorával, hallásállapotával – melytől pozitív és negatív irányú eltérés is lehet.

A nagyothalló tanulónál a hallás csökkenése akadályozottságot jelent a hangzó beszéd elsajátításában és értésében. Ennek mértéke a súlyos kommunikációs zavartól a normál nyelvhasználat megközelítésének szintjéig terjedhet.

Speciális módszertani és óraszervezési technikák alkalmazása szükséges.

Az alapozó szakaszban a nevelés, oktatás területén a fokozott egyéni és kiscsoportos fejlesztés, a gyógypedagógiai asszisztens vagy a kéttanáros modell alkalmazása szükséges.

A hallássérült (süket, nagyothalló) tanulók fejlesztésének alapelvei:

A hallássérült gyermekek fejlesztése az általános pedagógiai tevékenységen kívül gyógypedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs eljárások folyamatában valósul meg.

A komplex ellátás a korai fejlesztésre és óvodai nevelésre építkezve, döntően a szurdopedagógiában használatos módszerek alkalmazásával, megfelelő audiológiai ellátással, a jól beállított hallókészülékek és hatékony hangátviteli technikák használatával és/vagy a legkorszerűbb műtéti technika alkalmazásával beépített cochleáris implantátumokkal történik.

A rendszeresen végzett mérési, speciális pedagógiai vizsgálati, megfigyelési, tapasztalati eredmények figyelembevétele, valamint az audiológus szakorvossal történő folyamatos kapcsolat elengedhetetlen feltétele az eredményes gyógypedagógiai és egészségügyi habilitációs és rehabilitációs tevékenységnek.

A szakszerű pedagógiai munka végzéséhez mindezen ismeretek, valamint elemi technikai tudnivalók (hallókészülék stb. kezelésében tájékozottság) szükségesek a sajátos nevelési igényű gyermekeket nevelő-oktató pedagógus számára.

A hallássérült tanulók többségi iskolában történő együttnevelése:

A nevelés-oktatás szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

A többségi iskolában történő együttnevelés a szülő/gyógypedagógus/pedagógus közös döntését igényli az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének figyelembe vételével.

Az együttnevelés nem lehet formális, a befogadó iskolának szükséges változtatásokat végrehajtani a valódi befogadás érdekében.

Ezek pl.:

- a módszer és eszközrendszerben (differenciálás, egyéni képességek figyelembe vétele stb.)
- az óraszervezésben, a probléma megoldásában, a teljes tantestület szemlélet változásában.

Az iskola tanítási programjai, a pedagógiai szemlélet és felkészültség, a szervezés, a tárgyi és személyi feltételek igazodnak a gyermek speciális szükségleteihez.

A hallássérült gyermekek együttnevelése halló társaikkal többféle formában lehetséges:

- egyéni teljes integráció, amelyben a gyermek az oktatás teljes időtartamában a befogadó csoportban van;
- a csoportos teljes integráció, amelyben a hallássérült csoport a befogadó iskola azonos osztályfokán tanul;
- részleges integráció, amikor a tanuló a tanórák egy részén vesz részt a többi tanulóval együtt, a többi időt gyógypedagógussal, csoportban tölti.

Az integrált nevelés-oktatás során különös figyelemmel kell lenni a következőkre:

- A tantestület pozitív hozzáállása, bevonódása és toleranciája fontos tényező.
- Az iskola pedagógiai programjának, illetve tantervének elkészítésekor figyelembe kell venni a hallássérült gyermek speciális fejlesztési igényeit a tananyag, a követelmény, az értékelési mód és a speciális módszertan tekintetében.
- Külön gondot kell fordítani arra, hogy a tanuló minden segítséget megkapjon hallássérüléséből, gyengébb nyelvi kommunikációs kompetenciájából, fogalmi gondolkodásából eredő hátrányának és ezzel összefüggő esetleges tanulási nehézségének leküzdéséhez.
- A többségi pedagógusnak az értékelésnél figyelembe kell vennie a hallássérülés következményeként fellépő kommunikációs nehézségeket, a szókincs esetleges

elmaradását, a szóbeli, írásbeli kifejezőkészség gyengébb voltát, az abban előforduló grammatikai hibákat és kiejtési problémákat.

- Ne legyen az értékelés része olyan követelmény, mely a tanuló sérüléséből következően nem teljesíthető halló társaival azonos szinten vagy módon (hosszú memoriter, hangsúlyos, ritmusos versmondás, tollbamondás utáni esetleges hibák stb.) Értékelésüknél az egyéni fejlesztési terv követelményeit figyelembe kell venni.

Az együttműködés során a befogadó pedagógusközösség feladata, hogy:

- segíti a gyermek beilleszkedését a közösségbe
- konzultációs, hospitálási és osztálytermi együttműködési lehetőséget biztosít a gyógypedagógus számára
- a jogszabályokban foglaltak érvényesítése során mindent megtesz a hallássérült gyermek sikeres integrációja érdekében
- Megszervezi a törvényben meghatározottak szerint a szükséges egyéni korrekciós órákat.

Az együttműködés során a szurdopedagógus/utazótanár feladata, hogy:

- tájékoztatás nyújtásával segíti a befogadó pedagógus-, gyermek-, és szülői közösségek az intézmény többi pedagógusának felkészítését a hallássérült gyermek érkezése előtt, majd beilleszkedése során
- konzultációval segíti a pedagógusok, az oktató/nevelő közösség munkáját a hallássérült gyermek sajátosságainak megértésében
- hospitál a gyermek osztályában
- segítséget nyújt a befogadó intézmény órai munkájához
- nyomon követi a gyermek fejlődését
- egyéni fejlesztés során fejleszti a gyermek kommunikációs kompetenciáját
- esetlegesen koordinálja a rehabilitációs munkában résztvevő szakemberek munkáját
- rendszeresen kapcsolatot tart a szülővel.

Az eredményesség érdekében szükség van a szülők aktív közreműködésére, valamint a szülők és az iskola együttműködésére.

Az integráltan tanuló hallássérült gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz, illetve a hallássérülés tényéből következik (pl. audiológiai gondozás).

Ennek megszervezéséhez a szakértői javaslat, a fogyatékoság típusa szerint illetékes gyógypedagógiai módszertani intézmények részéről történő folyamatos tanácsadás nyújt segítséget.

A NAT és a választott kerettanterv alkalmazása a hallássérült (siket és nagyothalló) gyermekek nevelése-oktatásában:

Kiemelt fejlesztési feladatok

A hallássérült tanulók nevelésében a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvényei.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A hallássérült tanulókat segíteni kell abban, hogy érzékszervi fogyatékosságukkal együtt élve, önmagukat elfogadva a munka világának aktív részesévé, kiegyensúlyozott személyiségekké váljanak a sikeres társadalmi beilleszkedés céljából (alul- és felülértékelés, reális énkép, önértékelés). Tanulják meg, hogy felelősek saját sorsuk, életpályájuk alakításában.

A családi életre nevelés

A halló családba született sajátos nevelési igényű gyerekek esetében sokszor megváltoznak a szerepek. A megfelelő önismeret és a reális énkép kialakításával, a pozitív családminták bemutatásával a hallássérült tanulók esetében értékeket alakíthatunk ki.

Médiatudatosságra nevelés

Az ismeretszerzésben kiemelkedő szerepe van a vizuális csatornának. Törekedni kell arra, hogy az ezen az úton szerzett ismeretek tartalma valósághű legyen, és hogy az ismeretanyag a fogalmi általánosításokat, az árnyaltabb kommunikációt is fejlessze.

A szókincs és a fogalmak bővítése, a nonverbális úton szerzett ismeretek, fontos részét képezik az egyéni szükségletekhez igazított fejlesztésnek.

Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés

Az identitástudat kialakítása a kulturális örökségek megismerésén keresztül, életkoruknak megfelelő gyakorlatorientált módszerekkel (pl. tárgyi emlékek, múzeumlátogatások) történjen.

Szemléletük, nyitottságuk alakításában nagy jelentőséggel bír, ha kommunikációs lehetőségeikkel kapcsolatot tudnak teremteni tágabb környezetükben élő sorstársaikkal (pl. internet, pályázatok, szabadidős tevékenységek, kulturális rendezvények).

Közvetlen élmények nyújtásával kell ismereteket adni a hazánkon kívüli kultúrkincsek megismeréséhez.

Fenntarthatóság, környezettudatosságra nevelés

Minél fiatalabb életkortól kezdődően tevékeny részvétellel, megfigyelés útján kell hatékonyan eljuttatni a tanulókat a környezet alakításának, megóvásának és fontosságának felismeréséhez (pl. interaktív tananyagok alkalmazása, természetben töltött programok). Lehetővé tenni minél több vizuálisan jól érzékelhető, saját élményen alapuló ismeret gyűjtését.

A tanulás tanítása

A hallássérült gyermekek tanulással kapcsolatos speciális igényeik, lehetőségeik (emlékezet, annak struktúrája, dysphasiás jegyek, részképesség zavarok stb.) feltárására építve valósítható meg az egyénre szabott fejlesztés.

A tanulók sajátítsák el az önálló tanulást segítő eszközök (pl. számítógép, internet, elektronikus és iskolai könyvtár) készségszintű használatát.

A hatékony tanulás módszereinek elsajátíttatása magában foglalja a csoportos tanulás módszereit, a kooperatív tanulási technikát vagy a távoktatás elsajátítását, megismerését.

A testi és lelki egészségre nevelés

A hallássérült tanulókat szükséges megismertetni – az életkoruknak, esetleges társuló fogyatékoságuknak megfelelő szinten – azokkal az okokkal, melyek hallássérülésüket, illetve annak következményeit okozták. El kell sajátíttatni a tanulókkal a nélkülözhetetlen hallásjavító eszközök használatát, valamint azokat az egészségügyi ismereteket, melyekkel biztosítható számukra hallásmaradványuk aktivizálása. Életmódjuk, életvitelük alakításában hangsúlyos szerepe van komplex kommunikációs lehetőségeik fejlesztésének (hallásmaradvány kihasználása, szájról olvasás, pontos jelnyelvi ismeretek).

Szükséges, hogy felismerjék a környezetben előforduló káros szokásokat. Ismerjék meg saját értékeiket, hogy életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, képessé váljanak a környezet és munkaerőpiac elvárásainak megfelelő társadalmi integrációra.

- A mozgás, a testedzés olyan kompenzációs terület, ahol kommunikációs hátrányaikkal is jelentős sikereket érhetnek el.
- A sport segíthet a belső feszültségek levezetésében.
- A mozgás, a testedzés hozzájárulhat a hallássérüléssel esetlegesen együtt járó egyensúlyproblémák kezeléséhez.
- A hallássérült gyermekek nyelvi korlátozottságuk miatt kevesebb információval rendelkeznek a világról.
- A szexuális nevelés, a szenvedélybetegségeket megelőző programok.
- Az érzelmek, indulatok, belső feszültségek verbális kifejezésének nehezített volta miatt fontos, hogy legyen lehetőségük ezek nem verbális módon való kifejezésére. A társadalomba való beilleszkedésüket segítve meg kell ismertetni velük az „érzelem, az indulat” kifejezés társadalmilag elfogadott verbális és nonverbális formáit.
- Tanuljanak meg segítő szakemberekhez fordulni (pszichológus stb.).

Pályaorientáció

Alapvető fontosságú feladat mindazon személyiségjegyek feltárása, melyek a tanulók további sorsát döntően befolyásolhatják. Ezek fejlesztése jó esélyt adhat arra, hogy pályaválasztásuk sikeres legyen. Segíteni kell őket, hogy reálisan mérjék fel a hallássérülésükből adódó akadályozó tényezőket.

Reális énképük, önismeretük kialakítása segíti a számukra megfelelő, elérhető szakma tanulását, majd a munka világába, azon keresztül a társadalomba való beilleszkedésüket. Ehhez rendszeres integrációs gyakorlatra van szükségük, ahol megismerhetik a hallók világát (pl. kapcsolattartás halló közösséggel, kommunikáció gyakorlása „természetes” közegben, illemszabályok, írott és íratlan törvények megismerése).

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tapasztalatszerzés hiánya, a nevelés során gyakran kialakuló másoktól függő életforma indokolttá teszi a terület hangsúlyozott fejlesztését. A gazdasági és pénzügyi ismeretek, az életkornak megfelelő pénzzel való bánásmódra tanítás a hallássérült tanulók későbbi beilleszkedését szolgálja.

A nagyothalló tanulók iskolai fejlesztése

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A nagyothalló tanulók oktatásának pedagógiai szakaszai módosításokkal megegyeznek a NAT pedagógiai szakaszolásával.

A nagyothalló tanulók nyelvi szintje általában indokolja, hogy a bevezető szakasz hosszabb idő-sávban – teljesítésére két tanév javasolt – szerveződjön, de az iskola pedagógiai programja és a helyi tanterve alapján a későbbiekben is sor kerülhet egy évfolyam tananyagának egy tanévnél hosszabb időtartamban történő feldolgozására.

Indokolt, hogy az alsó tagozatos szakasz előtt egy év alapozó időszak szerveződjön. Az alapozó szakasz időszávjában – a korai gondozás és a speciális óvodai nevelés eredményeire támaszkodva – a nyelvi kommunikációs készségek kialakítása, fejlesztése dominál.

Ekkor a szókinés fejlesztését, a köznapí nyelv elemeinek elsajátítását, a beszédérthetőség fejlesztését, a nyelvi különbségek kezelését, valamint a nyelvi-szociális érintkezési formák kialakítását végezzük.

Az alsó tagozatos szakasz végére a nagyothalló tanulók nyelvi kommunikációs fejlettsége megközelítheti vagy elérheti az azonos korú halló tanulók fejlettségének alsó szintjét.

A felső tagozatos szakaszra már kialakulhat az egyéni beszédállapot.

Általában megvalósítható:

- a nyelvi rendszer további finomítása, a nyelvi-kommunikációs szint emelése, az olvasás-írás eszköz szintű használata,
- a nyelvi érintkezés formáinak bővítése,

- tágabb tájékozódás a köznapi nyelvhasználatban, árnyaltabb alkalmazás, a műveltségi területek és témák tartalmának megfelelő fogalmak értő használata,
- a szociális kapcsolatrendszer, az érintkezési formák pontos értelmezése, a kommunikációs szándéknak megfelelő nyelvi formák megválasztása.

Valamennyi pedagógiai szakasz kiemelt feladata:

- a beszédhallás folyamatos fejlesztése,
- a pályairányítás, a reális pályaválasztás előkészítése, a továbbtanulás,
- az épen maradt funkciók fejlesztése, a tehetség gondozása.

A NAT és a kerettanterv alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

Kulcskompetenciák fejlesztése

Anyanyelvi kommunikáció:

A nagyothalló tanuló intenzív nyelvi fejlesztése, a tanulók szókincese, kommunikációja a szakszerű szurdopedagógiai segítséggel.

Kiemelt feladatok:

- spontán beszédhasználat (beszédértés, önálló nyelvi kifejezés, beszédérthetőség),
 - a kapcsolatteremtés nyelvi eszközeinek elsajátítása,
 - az önálló szövegértő olvasás fejlesztése az alsó tagozaton hangsúlyosabban köznapi témájú szövegekre támaszkodva, majd később fokozatosan irodalmi művek bevonásával,
 - a beszélt és az írott nyelv grammatikai rendszerének tudatos felépítése, gyakorlása,
 - a nyelvi kódrendszer értelmezésének, működésének megtámogatása, mind a bemenetnél (beszédhangok differenciálása, hangkapcsolatok észlelése), mind a feldolgozásnál (szó, grammatika, mondat, bekezdés, szöveg),
 - konkrét tapasztalatokon alapuló szókincesfejlesztés (különösen az elvont fogalmak, az állandó szókapcsolatok, az árnyaltabb megfogalmazási formák megismerése, alkalmazása),
 - a kapcsolatteremtés nyelvi eszközeinek elsajátítása,
 - az ismeretek elsajátításában támaszkodjanak mindinkább a hallás útján megszerezhető információkra.

Idegen nyelvi kommunikáció:

A nyelv oktatása mindig az egyes tanulók egyéni képességeihez, hallásállapotához, anyanyelvi szintjéhez igazodva történik

- korszerű idegen nyelv tanítási módszerek alkalmazása,
- a köznapi helyzetekben történő kommunikációfejlesztés. Lehetőség van az értékelés alóli felmentésre.

Az értékelés alól felmentett tanulók számára szervezett foglalkozások elsődleges célja a képességfejlesztés, melynek egyik fő feladata az idegen nyelvi készségek fejlesztése, az idegen nyelv elemi szintű tanulására történő felkészítés.

A helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez szükséges differenciálni, redukálni, helyettesíteni az ismeretanyagot.

Matematikai kompetencia:

A matematikai gondolkodás fejlesztése a tevékenykedtetés, a manipuláció, a speciális szemléltetés és tananyagok – interaktív tábla és digitális tananyagok lehetőség szerinti alkalmazásával valósul meg.

– A valóságos élethelyzetekben előforduló matematikai tartalmak megragadása mellett egyidejűleg az ezt leíró nyelvi kifejezésformák begyakorlása is szükséges.

– A matematikai tartalmakat a szókincsüknek, szövegértésüknek, nyelvi fejlettségüknek megfelelő szintű szöveges feladatokban kell reprezentálni számukra.

– Kiemelt jelentőségű a szemléltetés, melyben a valós élethelyzetek megélése, és a verbális megfogalmazással kísért konkrét tárgyi tevékenykedtetés továbbra is központi szerepet kap az interaktív tanulási lehetőségek alkalmazása mellett.

– A matematikai jelrendszer – matematikai jelek, formulák – készség szintű alkalmazása a gondolkodásfejlesztés mellett elősegíti a nyelvi kompetencia fejlődését is.

– Az auditív csatorna részleges, vagy teljes kiesése miatt a matematikai kompetencia kialakulásához több időre, rendszeres gyakorlásra, többszöri ismétlésre van szükségük.

A helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez szükséges differenciálni, redukálni, helyettesíteni az ismeretanyagot.

Természettudományos kompetencia:

A tanulóknak legyenek a hallássérüléssel kapcsolatos ismereteik, ismerjék fel a hallásjavító készülékek (hallókészülékek, CI) működési zavarait, a meghibásodás jelzéseit.

A hatékony önálló tanulás kompetenciához kapcsolódó tantárgyak tanításában a szemléltetés, a kísérletezés, a természeti folyamatok, jelenségek modellezése a lehetőség szerinti legteljesebb megértés érdekében történik.

Digitális kompetencia:

Kiemelt feladat azon kereső programokkal való megismertetésük, melyek segítenek a lényeg-kiemelésben és az írott szöveg megértésében (digitális szótárak, képkereső programok stb.) A nagyothallók számára az internet használata lehetőséget biztosít arra, hogy kapcsolatot építsenek ki halló emberekkel, illetve kapcsolatot tartsanak sorstársaikkal. A nagyothalló tanulók erősen motiváltak a digitális eszközök használatában, ezt a motivációt ajánlott kihasználni más tanórákon is.

A tárgyi tudás megszerzését a nagyothalló tanulók sajátos nevelési igényének megfelelően, széleskörű szemléltetés segíti (szöveg, hang, kép, animáció, videó és interaktivitás), ami színessé, élményszerűvé teszi a tanulási folyamatot.

A hatékony informatikatanítás akkor valósulhat meg, ha megfelelően megszervezett. Ekkor lehetővé válik az egyes tanulókkal való differenciált foglalkozás vagy a nehezen tanuló gyerekek megsegítése, a hallássérült tanulók tanulási sikerélményhez juttatása.

A helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez szükséges differenciálni, redukálni, helyettesíteni az ismeretanyagot.

Szociális és állampolgári kompetencia:

A hallássérülésből adódó nehezített élethelyzetek, az esetleges kudarcok feldolgozását segítheti, ha a hallássérült tanuló reális énképpel, önkontrollal, empátiával, toleranciával rendelkezik, valamint ismeri a frusztráció és stressz kezelésének technikáit.

Fontos a konfliktuskezelés, a meggyőzés, kapcsolatépítés, csoportszellem és az ezekhez kapcsolódó kommunikáció elsajátítása.

Kezdeményezőképeség és vállalkozási kompetencia:

A nagyothalló tanulók későbbi társadalmi érvényesüléséhez fontos a pályaaorientáció, az irányított, tervezett pályaválasztás.

Meg kell ismertetni a számukra elsajátítható szakmákat, továbbtanulási lehetőségeket, és mindazokat a segítő technikákat, melyek megkönnyítik beilleszkedésüket a középiskolákban, illetve a felsőoktatásban.

Eszztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség:

A képi, térbeli gondolkodás, a kreativitás, a problémák felvetése és megoldási utak keresése, az empátia, az elfogadás, az ízlés kialakulása újabb lehetőséget teremt a nyelvi fejlesztésre, az érzelmi élet gazdagítására és egyben a személyiség formálására.

A hatékony önálló tanulás:

Különböző tanulási technikák megismertetése (szótárak, lexikonok, ezek digitális változatainak használata). Az önálló ismeretszerzés igényének kialakítása (könyvtár, internet). Az új információk rendezése során fontos szerephez kell jutnia a gondolkodási képességek fejlesztésének, mind a képzeleti, mind a fogalmi gondolkodás terén.

III.6.7 A gyengénlátó, (aliglátó) tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A gyengénlátó, aliglátó tanulóknak a tanuláshoz és a mindennapi fejlesztéshez különleges technikák elsajátítása szükséges: elektronikus olvasógép, speciális optikai segédeszközök, számítástechnikai segédeszközök, programjok használata, szükség szerint Braille írás-olvasás, tájékozódás hosszú fehér bottal stb., melyeknek ismeretanyaga az egyéni fejlesztési terv része.

A megfelelő eszközrendszer biztosítása mellett (teremvilágítás, egyéni megvilágítás, speciális tanulóasztal, tankönyvkiválasztás, speciális füzet, megfelelő

íróeszköz) a követelmények mennyiségi és minőségi teljesítése a gyengén látók egyéni adottságai szerint várható el. Ennek érdekében több gyakorlási lehetőségre és alkalmanként több időre van szükség.

A gyengénlátó és a látásukat praktikusán használó aliglátó tanulók iskolai nevelésének-oktatásának is alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés. A Nemzeti alaptantervben megjelenő tartalmak speciális ismeretekkel, képességekkel, attitűdökkel egészülnek ki.

A kulcskompetenciák fejlesztése

Anyanyelvi kommunikáció:

A gyengénlátó, aliglátó tanuló számára a megfelelő látási kontroll hiányának következtében nehezített a kommunikáció, a metakommunikáció által terjedő információk érzékelése, megértése, feldolgozása és alkalmazása. Tanári irányítással képessé válik a kommunikációban használt paralingvisztikai eszközök használatára (a beszédhang minőségének változtatása, az arckifejezések, gesztusok alkalmazása).

Információ szerzése a csatornákon keresztül: szükség esetén a látássérültek számára kifejlesztett speciális szoftverek használatával.

A pozitív attitűd kialakítása magában foglalja a nyilvánosság előtti magabiztos megszólalásra való törekvést.

Idegen nyelvi kommunikáció:

A szövegfajták széles körének ismerete (irodalmi szövegek, újságcikk, honlap, levél, stb.), segédeszközök (jegyzetek, ábrák, térképek) használata szövegek megértéséhez, alkotásához.

A tanulást könnyítő optikai segédeszközök használatában.

Matematikai kompetencia:

Speciális szemléltetés és segédeszközök biztosítása mellett a gyengén látó, alig látó tanuló is ismeri és használja a matematikai jeleket, képleteket, modelleket, geometriai ábrákat, grafikonokat.

Természettudományos kompetencia:

A gyengén látással kapcsolatos biológiai és fizikai ismeretek.

Digitális kompetencia:

Látásteljesítményétől függően a speciális képernyőnagyító-, olvasó programok, a látássérült embereket érintő weboldalak ismerete és használata.

A számára megfelelő tanulási/munkakörnyezet kialakítása, ahhoz segítség kérése: megfelelő méretű monitor, másolóállvány, egyedi megvilágítás, speciális program, stb.

A hatékony, önálló tanulás:

Egyénileg szükséges optikai segédeszköz ismerete, készség szintű használata az önálló tanulás feltétele.

Szociális és állampolgári kompetencia:

A saját szembetegséggel kapcsolatos ismeretek, higiéniai szabályok betartása, a látáskímélő életmód kialakítása.

Fokozott figyelem a konstruktív kommunikáció képességének kialakítására, mások bizalmának elnyerésére, eredményes stressz-, frusztráció- és konfliktuskezelésre. A látássérült személyek jogainak, pozitív diszkriminációs lehetőségeinek ismerete.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia:

gyengénlátó és az aliglátó tanuló, fiatal érvényesüléséhez egyéni életpálya építésére való képesség.

A sikerorientáltság, az innovációra való hajlam kialakítása.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség:

A gyengénlátó és az aliglátó tanuló látóképességétől függ képi gondolkodása, ábrázolási, önkifejezési készsége.

Élményei, érzései színvonalas kifejezése erős kontrasztos hatást biztosító képalkotó technikák elsajátításával, a megfelelő rajzeszközök használatával, aliglátás esetén pedig agyag mintázásával, plasztikával.

Annak tudatosítása, hogy társas kapcsolatainak alakításában jelentősége van esztétikus külső megjelenésének is.

Kiemelt fejlesztési feladatok:

- gyengénlátó, aliglátó tanulók nevelés-oktatása során a NAT-ban meghatározott kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása javarészt lehetséges, de mindenkor figyelembe kell venni, hogy a tanulók egyéni adottságai többnyire eltérnek az ép tanulók adottságaitól. Mindkét csoportba tartozó tanulók számára biztosítani kell a tanuláshoz és a társadalmi beilleszkedéshez szükséges speciális ismeretanyagot (speciális technikák és eszközök használata stb.) és a készségfejlesztést (önálló tanulásban használható eljárások, lényegkiemelés, megtartó emlékezet növelése, szóbeli kifejezőképeség gazdagítása, célszerű munkaszokások kialakítása, vizuális megfigyelőképesség fejlesztése stb.).

Énkép, önismeret

A gyengénlátó, aliglátó tanuló személyiségfejlődésének alakulásában alapvető szerepe van a megfelelő tanulási környezet kialakításának. Annak tudatosítása, hogy mindannyian felelősek saját biztonságuk, sorsuk és életpályájuk alakulásában.

Hon-és népismeret

A kulturális örökség megismerésének sajátos, a látássérült embereket segítő módjainak használata pl. tapintható tárlatok, akadálymentes weblapok.

A könyvtárak látássérült személyek számára nyújtott szolgáltatásainak igénybevétele.

Az Európai Unióról látássérültek számára készült, esélyegyenlőséget biztosító hangoskönyvek megismerése.

Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés

A fogyatékos személyek jogairól szóló egyezmények, az esélyegyenlőség biztosításáról szóló jogszabályok megismerése.

A látássérültek érdekvédelmi szervezeteinek számontartása.

Gazdasági nevelés

A pénzfajták felismerésének megtanítása, a pénzkezelés, pénzhasználat.

Környezettudatosságra nevelés

A vizuális megfigyelés, képzelet, emlékezet fejlesztése, adaptált ábrák-; diagramok; grafikonok; térképek használata.

Tanulás tanítása

- A látásos megismerésben fennálló nehézségeik kompenzálását segítő eljárások ismerete, alkalmazásuk begyakorlása. Aktív szerepvállalás a számukra kedvező külső feltételek, körülmények kialakításában.
- Az optikai segédeszközök (szemüveg, távcsőszemüveg, lupe, teleszkópos nagyító, elektronikus olvasógép stb.) használatának megtanítása a láthatóság legelőnyösebb feltételeinek önálló megteremtése érdekében.
- Az iskolai könyvtár használata, speciális programok és készülékek (nagyítóprogramok, kiegészítő egységek) megismerése, a rendelkezésre álló hangos-könyvtár (kazetták, digitális könyvek) használata.
- A látásteljesítményhez igazodó, egyénre szabott tanulási stratégia, célszerű rögzítési módszerek kifejlesztése.
- A hatékony tanulás módszereinek elsajátíttatása magában foglalja a csoportos tanulás módszereinek, így a kooperatív tanulási technikáknak a megismertetését is.
- Az internethasználat, a Magyar Elektronikus Könyvtár használata, a tanulók egyéni szükséglete szerint képernyőnagyító program alkalmazásával.

Testi és lelki egészség

- Átfogó kép kialakítása arról, hogy a tanuló miként viszonyuljon szembetegségéhez.
- A helyes higiénés szabályok elsajátítása, a szem óvása, tisztán tartása, a látáskímélő előírások betartatása,
- A szembetegségek miatt javasolt és ellenjavallt mozgáskorlátozások megismerése, az optikai segédeszközök és azok rendeltetésszerű, helyes használata.
- A gyengénlátásból, aliglátásból fakadó fokozott baleseti lehetőségek megismerése, azok megelőzése.

Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

- Az önálló életvitelhez szükséges rend, szokásrend kialakítása.

- A pályaválasztási, későbbi munkavállalási, családalapítási stb. lehetőségek és korlátok megismerése.”

A helyi tanterv készítésénél a NAT-ban foglaltak az irányadók, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók fejlődésének függvénye.

A helyi tantervben az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők. Ha a tanulót állapota akadályozza a tananyag elsajátításában, akkor az Irányelvben megadott módosítások figyelembevételével javasolt a helyi tanterv elkészítése.

Minden műveltségi terület oktatásában érvényesüljön a látásteljesítményhez igazodó szemléltet és, a látássérülés tényét figyelembe vevő munkakörülmények kialakítása, valamint speciális módszertani eljárások alkalmazása, szükség esetén a feladatok megvalósításához hosszabb időkeretek kijelölése, az egyéni adottságok figyelembevétele az értékelés során. Az egyes műveltségi területekre vonatkozó ajánlások:

Magyar nyelv és irodalom

- A gyengénlátásból, aliglátásból fakadó sajátos nehézségek miatt az olvasás-írás tananyagának elsajátításához az 1. és a 2. évfolyamon magasabb óraszám biztosítása javasolt.
- Az ismeretanyag elsajátításához rövidebb terjedelmű olvasmányok (kötelező olvasmányok) választása indokolt lehet, de a hosszabb művek esetében a hangos/digitális könyvek olvasása is megvalósítható. Az olvasási tempót érintő követelmények meghatározásakor szükséges a látásteljesítmény figyelembevétele.
- Az írás tanításánál törekedni kell az áttekinthető, rendezett, olvasható írásképre, amelyet a tanuló saját adottságainak megfelelő betűméretben és taneszközökkel teljesít.

Kiemelt feladat: a gyengénlátó, aliglátó tanulók segítése a metakommunikáció értelmezésében, önálló alkalmazásában.

Élő idegen nyelv

Az élő idegen nyelv tanulása a gyengénlátó és az aliglátó számára a látó társadalomba való beilleszkedést és az esélyegyenlőséget is célozza. Ennek érdekében kiemelten fontos a mindennapokban előforduló nehezített élethelyzetek gyors megoldását lehetővé tevő (információkérés, tájékozódás, segítségkérés, fejlett kommunikációs készség kialakítása az idegen nyelv használatában) tartalmak beépítése a helyi tantervbe. A tanítás-tanulás folyamatát a hallás utáni tanulás hangsúlya jellemzi. Az elektronikus szótár használatának megtanítása javasolt.

Matematika

- A gyengénlátó, aliglátó tanulók matematika oktatásának is kiemelt területe a biztos számolási tudás alakítása, hangsúlyt fektetve a fejszámolási készség fejlesztésére, az ismerethordozók (feladatgyűjtemények, táblázatok, számológépek) használatára.

- A tanítás során használt eszközök, és a követelmények meghatározásakor kiemelten figyelembe kell venni az alábbiakat:

Szemléltetéshez és a tanulói munkához speciális (adaptált) eszközöket kell használni (speciális vonalzó, körző stb.).

A mérés, szerkesztés jelentősen függ a látássérülés mértékétől, ezért a pontosság szempontjából szükséges engedményeket tenni.

A geometria tanítása során a vizuális észlelés lehetőség szerinti kiegészítése tapintásos megismeréssel.

Az értékelés során engedmények tehetők a mérés pontossága, grafikonkészítés, térbeli építések, írásbeli munkák esztétikuma terén.

Ember és társadalom

A térben, időben történő tájékozódáshoz szükséges az adaptált történelmi térképek, használata, a térképjelek ismerete.

Az interneten történő információgyűjtés során, szükség esetén optikai segédeszköz, speciális képernyő nagyító - olvasó szoftver alkalmazása.

A műveltségi terület tartalmának meghatározásakor az alábbiak beépítése szükséges:

- a gyengénlátó, aliglátó tanuló ismerje meg a látássérültekre vonatkozó jogi szabályozást, és tudja, hogyan élhet jogaival,

- ismerje a látássérültek érdekvédelmi szerveződéseit.

Ember a természetben

- A teljes látást igénylő jelenségek megismertetésére szükség van (fizikai, kémiai, biológiai jelenségek, pl. fénytan).

- A tananyagba szükséges beépíteni a gyengénlátással kapcsolatos fizikai és biológiai ismereteket, valamint lehetőséget kell adni a tanári és a tanulói kísérletekben való aktív részvételre. A fizikai és kémiai műveltségtartalmak feldolgozására érvényes a kísérletek adaptálása, gyengénlátó, aliglátó tanulók által követhetővé tétele (láthatóvá tétel, védőszemüvegek használata), önálló vizsgálódások, megfigyelések egyéni segítése.

- A követelmények tekintetében, a balesetek elkerülése érdekében, a tanulói kísérleteknél egyéni elbírálásra van szükség.

Földünk és környezetünk

A tartalom feldolgozása során biztosítani kell a gyengénlátó, aliglátók számára használható térképeket (lényegkiemelő, kontrasztos, esetenként tapintható jelzések stb.).

A követelményeknek ismeretanyag szempontjából teljes körűen, de a gyengénlátók, aliglátók által használt eszközzel kell eleget tenni.

Művészetek

A gyengénlátó, aliglátó tanuló az élet minden területén több nehézséggel küzd, mint az ép társai, ezért a készségek, képességek fejlesztése mellett kiemelten fontos a művészetek személyiségkorrekciós hatása.

Az ének-zene ismeretanyagában a hallásostanulás kerül előtérbe. A zenei jelrendszer megismeréséhez egyéni segítségnyújtás szükséges. Aliglátó tanulók értékelésekor a kottaolvasásban a vizuális tájékozódás nehezítettsége miatt engedményeket kell tenni.

A dráma és tánc

A tanulók térbeli tájékozódásának, mozgásuk harmóniájának kialakításában, ön-és társismeretük kialakításában, kommunikációjuk fejlesztésében kiemelt szerepet kap. Kíváncsi a drámajáték, a tánc és a dramatizálás során a játékbátorság növelése, a közönség előtti megszólalás lehetőségeinek biztosítása.

A vizuális kultúrán belül a síkbeli ábrázolás mellett

– elsősorban az aliglátók esetében

– a hangsúly a térbeli plasztikus megjelenítésre (mintázás, makett, agyagozás stb.) helyeződik.

Fokozottan érvényesül a jó minőségű eszközök biztosítása a látássérült gyermek számára megfelelő vizuális élmény megszerzéséhez. A szerkesztési feladatoknál a pontosság terén engedményeket kell tenni.

Informatika

A gépirás (billentyűzet) tanításának szerepe a gyengénlátó, aliglátó tanuló esetében kiemelten fontos annak érdekében, hogy a mindennapi életben adódó írásbeli feladatait (dolgozat, önéletrajz stb.) esztétikus külalakban készíthesse el. A számítástechnika tanítása során az aliglátók számára speciális hangjelzős és tapintásos információt adó készülékek alkalmazása szükséges.

A könyvtárhasználat az iskolai könyvtár használatára korlátozódik azzal a kiegészítéssel, hogy a gyermek tanuljon meg ismeretlen könyvtárban segítséget kérni és ezúton tájékozódni. Lehetőség szerint ismerje a hangos könyvtárat és igénybevételeit.

Életvitel és gyakorlati ismeretek

A műveltségi terület alapját a NAT-ban megfogalmazottak jelentik, fokozottabb hangsúlyt kapnak azonban a személyiségállapothoz igazított életviteli technikák.

- A műveltségi terület tartalmába mindazon ismeretek beépülnek, melyek a gyengénlátó tanulók mindennapi életvezetéséhez, és teljesebb, önálló életviteléhez szükségesek, illetve alakítják későbbi pályaválasztásukat.

- A gyengénlátó, aliglátó tanulók pályaorientációja szempontjából fontos, hogy hatékony fejlesztést kapjon technikai jellegű munkafolyamatok tervezéséhez, kivitelezéséhez, munkakultúrája megalapozásához.
- Időtöbblet biztosítására van szükség a különböző anyagok többoldalú érzéketi megismerésére, az adaptált eszközökkel történő mérésre az egyéni igényeknek megfelelően.
- Kiemelt figyelmet kell fordítani a balesetmentes szerszámhasználatra, a látássérült emberek életvitelét segítő speciális eszközök használata (beszélő mérleg, adaptált tűbefűző, mérőszalag, stb.).
- Speciális tartalmakkal egészül ki a közlekedési ismeretek, a háztartáskultúra témaköre.

Testnevelés és sport

A gyengénlátó, aliglátó tanulók az állapotuknak megfelelő speciális mozgásnevelésben vesznek részt.

A helyi tanterv a testnevelés NAT- ban meghatározott fejlesztési feladatai közül tartalmazza a nem ellenjavalltatkat, valamint a diagnózis ismeretében ajánlott speciális tartalmakat, beépítve a gyógytestnevelési eljárásokat.

A speciális tartalmak kialakításánál figyelemmel kell lenni:

- a mozgásbiztonság kialakítására, mozgás-látáskoordinációjának fejlesztésére, a tájékozódó képesség fejlesztésére,
- a helyes testtartást segítő gyakorlatokra és a meglévő mozgásszervi betegségek korrekciós gyakorlataira,
- a követelmények meghatározása mindig a gyermek egyéni állapotától függ, a látásteljesítmény, a szembetegség kihatásai és a társuló mozgásszervi betegség figyelemvételével.

Amennyiben lehetőség van rá, meg kell ismertetni a gyengénlátó, aliglátó tanulót a látássérültek sportolási lehetőségeivel, és biztosítani kell az abban való részvételt (pl. atlétika, csörgőlabda, úszás).

III.6.8 Beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítésének formái

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről értelmében: „beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.”

A lehető legkorábban kiszűrjük azokat a tanulókat, akiknél e területen problémát tapasztalunk. A tanuló magatartási és/vagy tanulási nehézségét, tanulási zavarait, és tanulási akadályozottságát előidéző okok feltárásának céljából az osztályfőnök, a védőnő és a gyermekvédelmi felelős családlátogatáson vesz részt.

Ha a magatartási problémák indokolják, az iskola javasolja a szülőknek a problémakezelésben kompetens társintézmények (szakértői bizottság, Gyermek- és Ifjúsági Ideggondozó pszichológiai, illetve pszichiátriai terápiás módszereit).

A szakvélemény figyelembevételével kidolgozzuk a segítség stratégiáját. A rászoruló tanulók számára heti 1-2 óra felzárkóztatást biztosítunk.

Törekszünk önismeretük, konfliktuskezelő készségeik fejlesztésére. Ezért: feszültségoldó szabadidős tevékenységeket, illetve önismereti, konfliktuskezelő és egyéb mentálhigiénés foglalkozásokat szervezünk, minél több sikerélményhez juttatjuk tanítványainkat.

A szociális, életviteli és környezeti kompetenciák fejlesztése keretében történik a közösségfejlesztő, közösségépítő és mentálhigiénés program, mely elsősorban osztálykeretben és érdeklődési körökben történik.

Szövegértési-szövegalkotási és matematikai-logikai alapkompétenciák fejlesztését a matematika, magyar nyelv és irodalom órákon az egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezéssel, kis létszámú csoportokban, tantárgyi képességfejlesztő programok keretében fejlesztjük 5-8. évfolyamon. Felzárkóztató, egyéni bánásmódot biztosító foglalkozások szervezése, megfelelő szakember bevonása, differenciált, egyéni képességet biztosító továbbhaladás.

III.6.9 Kiemelten tehetséges tanuló

Tehetséggondozás, képességfejlesztés: A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről értelmében: „kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.”

Az egy osztályba járó tanulók csak életkorban állnak közel egymáshoz, ezen kívül adottságaikban, fejlettségükben, képességükben, tudásukban, felkészültségükben, azaz mentális fejlettségi mutatóikban különböznek egymástól.

Különbözik a tantárgyak iránti érdeklődésük, munkájuk eredménye, teljesítményük szintje. Tanulóink egy része kimagasló eredményre képes intellektuális és nem intellektuális tevékenységekben. Ők a kiemelkedő képességűek, a potenciális tehetségek.

Tehetségen azt a velünk született, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességet értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos területén az átlagosat messze meghaladó teljesítményt tud létrehozni.

A tehetség néhány jellemzője:

- logikus gondolkodás képessége,

- következtetés képessége,
- a külső világgal szembeni nyitottság,
- magas fokú kreativitás,
- kíváncsiság, érdeklődés,
- szorgalom és kitartás,
- becsvágy,
- folyamatos kommunikáció.

Miből ismerhető fel a tehetséges gyermek?

- Nagyon sokat tudnak a legkülönbözőbb dolgokról.
- Gazdag a szókincsük, szokatlan kifejezéseket is megfelelően, nagy

biztonsággal használnak.

- Beszédük folyamatos, kifejező.
- Megjegyzik a tényeket.
- Felismerik az ok-okozati viszonyokat.
- Jó megfigyelők.
- Sokat olvasnak.
- Kritikusan gondolkodnak.
- Az őket érdeklő kérdésekkel szívesen foglalkoznak.
- Az ismétlődő feladatok untatják.
- Szokatlan kérdéseket fogalmaznak meg.
- Okos, értelmes válaszokat, magyarázatokat adnak.
- Van véleményük és el is mondják.
- Egyéni elképzeléseik vannak, és azt követik.
- Nem tartanak mindig a többséggel.

A tehetség, a képesség kibontakozását segítő tevékenységek:

• Az egyéni képességekhez igazodó, differenciált tanórai tanulás megszervezése.

- Szakkörök.
- Tehetséggondozó foglalkozások.
- Alapfokú művészetoktatás.
- Tanulmányi versenyek.
- Levelezős versenyek.
- Kulturális rendezvények látogatása (színház, múzeum).
- Iskolai sportkörök.
- Sportversenyek.
- Kapcsolat az alapfokú művészeti iskolával.

- Tehetséggondozó központba irányítás.
- Továbbtanulás.
- Iskolai könyvtár valamint az iskola más létesítményének, eszközeinek egyéni

vagy csoportos használata.

A tehetséggondozás és felzárkóztatás módszereiben célirányos tanulási- szervezési eljárások alkalmazása:

- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív technikák
- projekt módszer
- drámapedagógia,
- tevékenységközpontú pedagógiák
- tehetséggondozó műhely.

III.6.10 Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók

Az a tanuló, akit a jegyző védelembe vett, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül hátrányos helyzetűnek minősül. A jogosultság megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megilletik, ha megfelel a halmozottan hátrányos helyzetűekre vonatkozó feltételeknek.

Tájékoztatni kell továbbá a szülőt arról is, hogy a védelembe vett, illetőleg rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeke akkor minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek, ha a szülei legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamát fejezték be sikeresen.

Iskolánkban a tanulók többsége hátrányos helyzetű. Igyekszik biztosítani a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számára a felzárkóztatást, a hátránykompenzálást.

III.6.11 Szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- a felzárkóztató órák
- a napközi otthon, tanulószoba
- a diákétkeztetés
- a felzárkóztató foglalkozások
- könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése
a családlátogatások
a továbbtanulás irányítása, segítése
az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége.

III.7A tanulók intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai, gyakorlásának rendje

Az iskola- a tanulók nevelés-oktatással összefüggő közös tevékenységének megszervezésére- diákköröket hozhat létre, amelyek létrejöttét és működését a nevelőtestület segíti. A diákkörök döntési jogkört gyakorolnak saját közösségi életük tervezésében, szervezésében, tisztségviselőik megválasztásában, és jogosultak képviseltetni magukat a diákönkormányzatban.

Diákönkormányzat:

A diákönkormányzat munkáját pedagógusok segítik, akiket az igazgató bíz meg.

A diákönkormányzat véleményt nyilvánít:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,

- a házirend elfogadása előtt,
- a tanulói közösséget érintő kérdésekről,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolókról,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséről, megszervezéséről,
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásáról,
- az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben.

Diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt:

saját működéséről,

hatáskörei gyakorlásáról,

egy tanítás nélküli munkanap idejéről, programjáról,

Az iskolai diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről

Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező, a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni.

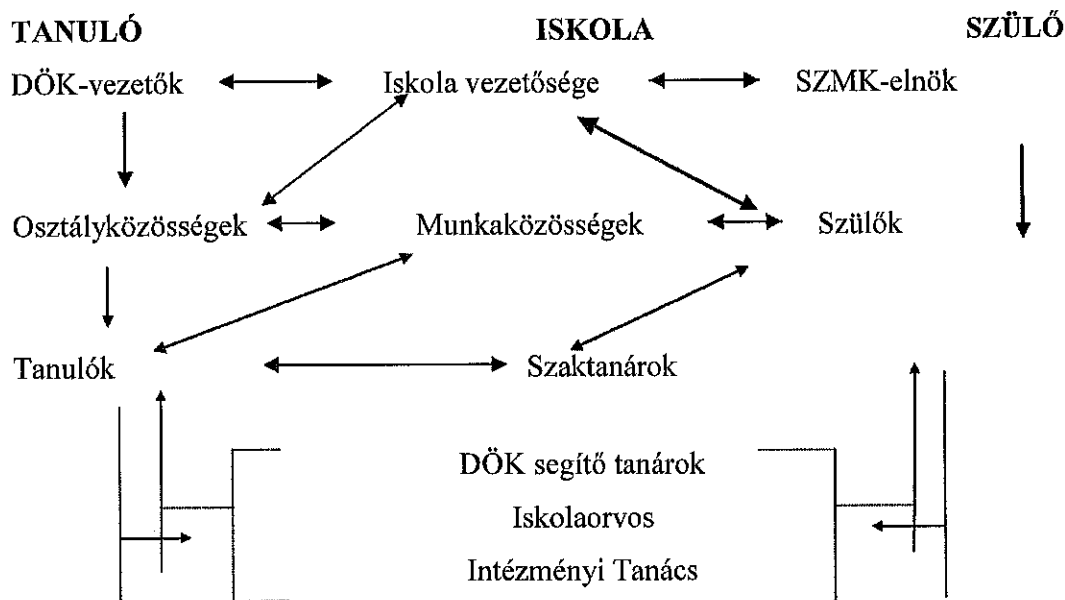
A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem akadályozza annak működését.

Diákközséggyűlés:

A diákközséggyűlés összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője kezdeményezi.

A diákközséggyűlés napirendi pontjait a közgyűlés megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.

III.8 Az együttműködés kapcsolatrendszere

Ezek az együttműködési formák biztosítják, hogy mind a szülők, tanulók valamint a tanárok naprakész információval rendelkezzenek a tanulót, az iskolát érintő kérdésekben.

III.8.1 A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

A szülő, a tanuló, a pedagógus együttes munkája révén valósulhatnak meg a pedagógiai programunkban megfogalmazott nevelési-oktatási célkitűzések. Ezért a szülőnek, a tanulónak és az iskolának a továbbiakban is élő, konstruktív, alkotó módon kell együttműködniük.

III. 8.1.1 Az együttműködés formái szülőkkel:

szóbeli kapcsolattartás:

- szülői értekezlet
- fogadó órák
- személyes megbeszélés alapján
- telefonon történő tájékoztatás
- családlátogatások.

írásbeli kapcsolattartás:

- a KRÉTA rendszeren keresztül
- tájékoztató levelekkel
- hirdetésekkel, plakátokkal
- negyedévi, háromnegyedévi értékeléssel 1. osztályban és 2. osztályban

félévig,

III.8.1.2 A szülők és pedagógusok együttműködését szolgáló fórumok

Szülői értekezlet:

Célja: Közös feladatok, célok megtervezése, a felmerült problémák megoldása. Kapcsolatteremtés és tartás iskola-szülő, valamint szülő-szülő között. Az iskola-szülő kapcsolatban a kölcsönösséget tartjuk az együttműködés zálogának. A személyes kapcsolattartáshoz osztályonként 1-2 szülővel valósul meg az iskolai SZMK-ban.

Iskolai szülői értekezleten minden tanuló szülője részt vehet, függetlenül attól, melyik osztályba jár a gyerek. Témája az adott tanévre kitűzött célok, feladatok ismertetése, tanévkezdési problémák megbeszélése, kapcsolatteremtés. Ideje: tanévenként egy.

Osztály szülői értekezlet: az osztályfőnökök tartják minden egyes tanulócsoport szüleinek külön-külön. Témái hasonlóak az iskolai szülői értekezlet témáihoz, de osztályszintű is. Ideje: tanévenként legalább kettő.

Pályaválasztási szülői értekezlet: az osztályfőnökök a 8-os tanulók szüleinek együttműködve, továbbtanulási elképzelésük függvényében egyfajta útmutatót nyújtanak a tanulók képességét is figyelembe véve.

Fogadóórák:

Célja: A szaktanárokkal, illetve az osztályfőnökökkel történő egyéni találkozás során véleménycsere alakuljon ki a gyermek tanulmányi munkájáról, iskolai viselkedésről. Egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése valósulhat meg konkrét tanácsokkal.

Ideje: A nevelő által megjelölt időpontban, általában heti egy alkalommal.

Családlátogatás:

Célja: A gyermekek családi hátterének, szociális körülményeinek megismerése, közvetlenebb kapcsolat kialakítása a tanulóval kapcsolatban felmerült problémák megoldása céljából.

Ideje: szükség szerint (pl. magatartási problémák, igazolatlan hiányzások miatt), de egy pedagógiai cikluson (1-4. illetve 5-8. évfolyam) belül legalább egy alkalommal.

III.8.1.3 A szülők bekapcsolódásának lehetőségei az iskola közéletébe

Az iskola működése során az alábbi szülői szerepek jelennek meg.

A szülő mint a szolgáltatás megrendelője:

Részt vehet a szülői értekezleteken, fogadóórákon. Folyamatosan tájékozódhat a gyermeke előmeneteléről, személyiségfejlődéséről. Kérheti az emelt szintű programokban való részvétel lehetőségét gyermeke számára

- pszichológus és logopédus segítségét ha a fenntartó biztosítja
- napközi otthonos ellátást
- nem kötelező tanórán kívüli foglalkozások szervezését.

A szülő mint a tanítási - tanulási folyamat segítője:

Bizalommal fordulhat a nevelőtestület bármely tagjához a gyermekét érintő kérdésekben. A nevelőtestület tagjai szakmai, pedagógiai tudásukkal igyekeznek az iskola

értékeit, elgondolásait egyeztetni, összehangolni a szülői ház által kitűzött célokkal. A meggyőzés módszerét alkalmazva igyekeznek megnyerni a szülők támogatását az egységes értékek, erkölcsi normák közvetítéséhez az iskola minden tanulójaéhoz. Célunk, hogy a szülők partnereink legyenek a nevelésben, az együttgondolkodásban. Nagyon fontos a jó partneri kapcsolat a családi életre való nevelésben, hogy tanulóink megismerjék és megértsék a kiegyensúlyozott, boldog családi élet kialakításának módját és nehézségeit. Feladatunk a szülők mind szélesebb körével felismertetni, hogy közös példaadással munkánk eredményesebb lesz, s ezáltal gyermekeink személyisége gazdagodik. Az erkölcsi támogatás mellett iskolánk szívesen veszi az anyagi, tárgyi támogatást is.

A szülő mint a tanítási - tanulási folyamat szereplője:

Nyitottak vagyunk minden olyan szülői kezdeményezésre, amely intézményünk oktatási-nevelési feladatainak sikerességét elősegíti, színesíti. Nagyra értékeljük, ha részt vesz gyermeke osztály illetve iskolai rendezvényein. Választott, vagy megbízott szülői tisztségviselőként, kísérőként és felügyeletet ellátóként segíti a gyermekközösségek kulturális és sport programjait (tanulmányi kirándulások, túrák, táborok, kulturális rendezvények látogatása, sportversenyek szervezése, iskolánkat szépítő, otthonossá tevő munkák).

Nyilvánosság biztosítása a kompetencia alapú oktatásról. A szülőket tájékoztatni kell az iskolában folyó kompetencia alapú nevelési-oktatási tevékenységről, ösztönözni kell, hogy aktív részeseivé váljanak a célok megvalósításának.

A HHH tanulók szüleinek tájékoztatása a tanulók árnyékolt értékeléséről.

Az SNI tanulókkal és szüleikkel történő folyamatos kapcsolattartás.

III.8.1.4 Az együttműködés formái tanulókkal

diákönkormányzat

osztálykeretben:

- közösségi nevelés órák
- rendezvények

osztályfőnök, szaktanár személyes kapcsolata a tanulóval

Az ideális tanár-diák viszony kialakítása nélkülözhetetlen feltétele a színvonalas, tartalmas, a kölcsönös tiszteleten alapuló oktató-nevelő munkának. Ezért fontos, hogy a tanuló legyen tisztában jogaival és kötelességeivel. Ez utóbbiakat az iskolai "Házirend" is tartalmazza.

III.8.1.5 Az iskola meglévő kapcsolatrendszere

Kapcsolat a nevelésben együttműködő intézményekkel

A köznevelés helyi közszolgáltatás, melynek irányítása nem képzelhető el az oktatásban érdekelt partnerekkel való párbeszéd és hatékony együttműködés nélkül.

Fontos a folyamatos párbeszéd, a széleskörű konszenzuskeresés és az oktatásban érdekelt partnerek véleményére való nyitottság.

Nevelésben együttműködő intézmények:

- Nevelési-oktatási intézmények:
 - óvodák
 - más általános iskolák
 - középfiskolák (gimnázium, szakközépiskola, szakiskola)
 - alapfokú művészeti oktatási intézmény
 - pedagógiai szakszolgálat (nevelési, pszichológia tanácsadók)
- Önkormányzatok
 - települési képviselő testületek, nemzetiségi képviselő testületek, képviselők
- Polgármesteri hivatalok
 - szociális ügyintézők
- Közneveléshez kapcsolódók
 - könyvtár
 - családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat
 - nevelési tanácsadó
 - pályaválasztási tanácsadó
 - települési művelődési ház
 - iskola-egészségügyi és iskolafogászati ellátást végző intézmény és annak

dolgozói (gyermekorvos, fogorvos, védőnő)

- Egyházak
- Civil szervezetek (Vállajért Közalapítvány, Mérc-Vállaj NSE, Kinizsi SE, Mércért Egyesület)

III.9 A tanulmányok alatti vizsgák vizsgaszabályzata

Általános szabályok

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra
- különbözeti vizsgákra
- javító vizsgákra
- és pótló vizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít
- aki különbözeti vizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

Osztályozó vizsga

Az intézményi osztályozó vizsgát a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben kell megszervezni.

Osztályozó vizsgát kell tennie annak a tanulónak, aki a tanítási év során a jogszabály által előírt mértéket meghaladó igazolt és igazolatlan hiányzást gyűjtött össze, s emiatt félévi vagy év végi osztályzattal nem lehet teljesítményét értékelni.

A 250 órát vagy ennél többet hiányzó tanuló nem osztályozható, illetve a hiányzás mértéke egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30 % -a a tanuló évet ismételni köteles, kivételt képez, ha erre a nevelőtestület osztályozó vizsga letétele mellett vagy meglévő jegyei alapján engedélyt ad.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben, ha

- felmentést kapott –kérelmére - a kötelező tanórai foglalkozások látogatása alól sajátos helyzete miatt
- engedélyt kapott arra, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.

Sikeres osztályozó vizsga esetén az adott tantárgyból a tanulmányok megrövidítésére is engedélyt kaphat a tanuló.

A vizsgázónak az írásbeli vizsgák megválaszolásához rendelkezésre álló idő vizsgatárgyanként 45 perc. Szóbeli vizsga egy vizsgázónak egy vizsganapra legfeljebb három vizsgatárgyból szervezhető. A vizsgáztatás időtartama 10 percnél nem lehet több. A tanulmányok alatti vizsgán a tanulónak a számonkérés során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott.

A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az intézmény nem a pedagógiai programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta.

Az osztályozó vizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Ha a szabályosan megtartott osztályozó vizsga elégtelen, a tanulónak a tanévet ismételnie kell.

Különbözeti vizsga

A különbözeti vizsgák időpontját az igazgató határozza meg. Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az intézmény a

különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az intézmény a megkezdeni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az igazgatónak határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

Javítóvizsga

Ha a tanuló tanév végén – a tantárgyak számától függetlenül- elégtelen osztályzatot kap, javítóvizsgát tehet.

Június 20-ig minden tantárgy javítóvizsga témaköreit közzé kell tenni.

Javítóvizsga augusztus 15. és augusztus 31. között szervezhető.

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

A tanulót a vizsga eredményéről azonnal tájékoztatni kell.

Pótló vizsga

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/pótló/különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből - kérelmére - pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az igazgató jelöli ki.

Független vizsgabizottság előtt zajló vizsga

A tanuló alapvető joga, hogy tanulmányai során pedagógusaitól független bizottság előtt, tanulmányok alatti vizsgát tehet, amely lehet osztályozó- és javítóvizsga.

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát az Oktatási Hivatal szervezi.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője aláírásával – a félév, illetve a szorgalmi idő utolsó napját megelőző huszonkettedik munkanapig, amennyiben hiányzás miatt nem értékelhető és osztályozó vizsga letételére kap engedélyt, az engedély megadását követő három napon belül jelentheti be, ha független vizsgabizottság előtt kíván vizsgát tenni. A tanuló amennyiben a tanév végén valamely tantárgyból/tantárgyakból megbukott, s javítóvizsgát tehet, a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy a javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt tehesse le.

A tanulmányok alatti vizsgák vizsgaszabályzata

(1. sz. melléklet)

III.10A tanuló felvétele és átvétele, a tanulók osztályba, csoportba való beosztása

Az iskolaváltás, a tanuló átvételének szabályai

(2) A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. Szülői kérelem hiányában a gyermek tankötelezettsége megkezdésének halasztását a gyámhatóság is kezdeményezheti. A szülő, a gyámhatóság a kérelmét legkésőbb az iskolakezdés évének január 18-áig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Az eljárás ügyintézési határideje ötven nap. A szülő kérelme alátámasztására kérelméhez csatolhatja a gyermek fejlettségét alátámasztó óvodai dokumentumokat is. Ha az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, akkor csak szakértői bizottság rendelhető ki. Ha a szakértői bizottság a szülői kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben történő részvételét javasolja, a szülői kérelem benyújtására nincs szükség. Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a felmentést engedélyező szerv a szülő kérelmére engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kora előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését. A bíróság eljárására alkalmazni kell a (6b)–(6f) bekezdésében foglaltakat.

(2a) Ha a felmentést engedélyező szerv azért engedélyezi a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, vagy a szakértői bizottság azért javasolja a tankötelezettség megkezdése alóli felmentésre irányuló kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, mert a gyermek sajátos nevelési igényű, vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, akkor a gyermek számára az óvoda a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseken túl, a tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat biztosít.

Tanulói jogviszony:

A tanuló, a magántanuló az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt. A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre.

Tanulói felvétel:

Az általános iskola köteles felvenni, átvenni azt a tanköteles tanulót, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében található. A tanköteles korba lépő gyermeket a szülő március 1-je és április 30-a között, a kormányhivatal által közleményben vagy hirdetményben közzétett időpontban köteles beíratni a lakóhelye szerint illetékes vagy a választott iskola első évfolyamára.

Az általános iskola első évfolyamára történő beíratkozáskor be kell mutatni a gyermek:

- személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt, TAJ-t, adóigazolványt.

Az iskola igazgatója:

- a felvételtől, átvételtől tanulói jogviszonyt létesítő, vagy elutasító döntést hoz
- értesíti a szülőt a döntést megalapozó indokolással
- értesítésben felhívja a figyelmet a fellebbezés lehetőségére
- átvétel esetén értesíti az előző iskola igazgatóját.

Az iskola igazgatója értesíti a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, ha a gyermeket az iskolába nem írták be.

Az iskolába felvett tanulót, a magántanulót is az iskola tartja nyilván.

További felvételi lehetőségről szóló tájékoztatót a helyben szokásos módon, legalább tizenöt nappal a felvételi, átvételi kérelmek benyújtására, rendelkezésre álló időszak első napja előtt nyilvánosságra kell hozni.

A nemzetiséghez tartozó jelentkezőt azonos feltételek esetében előnyben kell részesíteni, a nemzetiségi nevelést és oktatást folytató iskolába, vagy osztályba fel vagy át kell venni.

A tanuló átvétele:

A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van.

Az átvételi kérelemhez be kell mutatni:

- személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót, és lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt.

A második- nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulóknak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján azokból a tantárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult, különbözeti vizsgát kell tennie. Idegen nyelv esetében, ha már több éve nem német nyelvet tanul, az addig tanult idegen nyelvből (angol) az iskola osztályozó vizsga lehetőségét biztosítja. A vizsgára való felkészülésről a szülő gondoskodik. A különbözeti vizsga időpontjáról a szülőt a tanuló átvétele során tájékoztatni kell. A különbözeti vizsga szervezése a tanulói jogviszony keletkezésétől számított három hónap eltelte után lehetséges.

Amennyiben a tanuló a különbözeti vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból 2 hónapon belül megismételheti.

Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, vagy a tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni.

Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók felvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek,

valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.

Ha a körzeten kívüli tanuló az első-negyedik évfolyamra jelentkezik, vagy ha az ötödik-nyolcadik évfolyamon tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag, változó minősítésű, az igazgató a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az igazgató helyettes és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét. Ugyanezt kell tenni akkor, ha a beiskolázási körzeten kívül lakó tanuló előzőleg már iskolánk tanulója volt, de tanulmányi eredménye, magatartása vagy szorgalma a fentebb leírtak szerint alakul. Ilyen esetben az iskola igazgatója az igazgató helyettesek és az osztályfőnökök véleményének figyelembe vételével dönt arról, hogy az érintett tanuló folytathatja-e tanulmányait iskolánkban, vagy jelentkeznie kell a lakóhelye szerint illetékes iskolában. A döntésről a szülőt írásban értesíteni kell.

Az iskola igazgatója értesíti a tanuló lakóhelye, tartózkodási helye szerinti illetékes kormányhivatalt, ha olyan tanköteles tanulót vett fel vagy át, akinek lakóhelye, tartózkodási helye nem a nevelési-oktatási intézmény székhelyén van.

A tanulók osztályba, csoportba történő beosztása:

Az iskolába felvett tanulók osztályba, csoportba történő beosztásáról a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével az iskola igazgatója dönt.

III.11 IKT stratégia

(2. sz. melléklet)

III.12A Mérk-Vállaj Német Nemzetiségi Általános Iskola környezetnevelési programja

(3. sz. melléklet)

III.13 A pedagógus teljesítményértékelési rendszer bevezetése

A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény (a továbbiakban: Púétv.) 98. § (3) bekezdésének rendelkezése *szertint a munkáltató minden évben köteles a köznevelésért felelős miniszter rendeletében meghatározott szabályok szerint értékelni a pedagógusok és a pedagógus szakképesítéssel vagy szakképzettséggel rendelkező nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott teljesítményét.* Gyakornok esetén a teljesítményértékelést nem kell lefolytatni.

A Púétv.160. § (7) bekezdése arról rendelkezik, hogy a teljesítményértékelés szabályainak alkalmazásával *a pedagógus előmeneteli rendszer hatálya alá tartozó személy munkavégzésének színvonalát, az általa nyújtott munkateljesítményt első alkalommal a 2024/2025-ös tanévre 2024. szeptember 1-je és 2025. június 30-a közötti időszakra*

vonatkozóan kell értékelni. A pedagógus teljesítményértékelés bevezetésével kapcsolatos ágazati szabályozást a 18/2024. (IV.4.) BM rendelet rögzíti, amely meghatározza a teljesítményértékelés lefolytatásának szabályait, az érintettek értékelésének szempontjait és az egyes értékelési szempontokra adható maximális pontszámokat, valamint az összesített teljesítményértékelés alapján megállapítandó *kiemelkedő, átlagos vagy fejlesztendő teljesítményszintek* megállapítására szolgáló pontszámokat. A fenti jogszabályi rendelkezések alapján a 2024/2025-ös tanévtől intézményünkben is el kell végezni a teljesítményértékelési rendszer bevezetésével, tervezésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatokat, és meg kell határozni a végrehajtás helyi szabályait annak érdekében, hogy a teljesítményértékelési rendszer feladatait az egész évre elosztva megfelelően tudjuk tervezni, valamint biztosítani tudjuk a TÉR intézményi irányításához, vezetéséhez és működtetéséhez szükséges személyi feltételeket. Ezek megteremtése érdekében az igazgató intézményi szabályzatot készít, melyben meghatározza az intézményi teendőket, valamint a teljesítményértékelés eredményes végrehajtásához nélkülözhetetlen feladatmegosztást.

IV. HELYI TANTERV

Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai, az előírt tananyag és követelmények. Tantervek

Az iskola egyes évfolyamain az elkövetkező tanévekben az alábbi tantervek alapján folyik az oktatás:

Német nemzetiségi helyi tanterv

- Nyelvoktató nemzetiségi oktatás a német nyelv tanításával, az irodalom és nemzetiségi népismeret témaköreinek elsajátításával hozzájárul a nemzetiségi oktatás céljainak megvalósításához.
- A nemzetiségi nyelv és irodalom tantárgyat tanítási óra keretében az első évfolyamtól oktatjuk.
- A nemzetiségi oktatásban szerepe van az irodalom és kultúra tanításának.
- A nyelv tudása hozzájárul a nemzetiségi azonosságtudat formálódásához, lehetővé teszi az irodalmi értékek megismerését.
- A népismeret tananyag a német nép kultúrájáról, történelméről, hagyományairól és a jelenéről szóló ismereteket tartalmazza, amelyet külön népismereti óra keretében oktatjuk.

A Mérk-Vállaj Német Nemzetiségi Általános Iskola Nemzetiségi Programját a nemzetiség óvodai nevelésének és a nemzetiség iskolai nevelés-oktatásának irányelve alapján készíti el.

(4. sz. melléklet)

IV.1 A jelenleg használt kerettanterv tantárgyi rendszere és heti óraszám

A helyi tantervek tantárgyakra vannak kidolgozva. Mivel a tantervek teljességre törekednek, a javasolt óraszámok szigorúan a köznevelési törvényben meghatározott kötelezően felhasználható időkereten belül maradnak. Az iskolák sajátos helyzetük alapján, céljaiknak megfelelően máshová tehetik, elmozdíthatják a hangsúlyokat. A tanterv biztosítja, hogy a kezdő szakaszban a zömmel átlagos adottságú tanulók jó indíttatást kaphassanak ahhoz, hogy a későbbiek során ne legyenek gondjaik az önálló ismeretszerzésben.

A NAT követelményeinek mindegyikét teljesítik, javaslatokat adnak a differenciálásra és többletkövetelmények használatára:

A közös követelményeket a kerettanterv alapján valamennyi évfolyamon a tantárgyak helyi tanterve tartalmazza.

A tanulók értékelésének módja összhangban van az iskola Helyi Pedagógiai Programjában kidolgozott és elfogadott értékelési módszerrel.

Az adaptált tantervek tartalmában lényeges változást nem alkalmaztunk. A szabadon felhasználható órákra a helyi sajátosságoknak megfelelő tananyagot terveztük.

Általános iskola heti ellátandó óráinak száma (számítási alap minta)

Évfolyam	Osztályok száma	Maximális órakeret NAT szerint	Maximális nemzetiségi órakeret	Knt. 27.§ (5) tehetség vagy felzárkóztatás	Knt. 6. számú melléklete a sajátos nevelési igényű tanulók heti pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozásainak óraszám (enyhe értelmi fogyatékos)
1.	1	24	27	1	3
2.	1	24	27	1	3
3.	1	24	27	1	3
4.	1	25	28	1	3
5.	1	28	31	1	3
6.	1	28	31	1	3
7.	1	30	33	1	4
8.	1	30	33	1	4

2020/2021-es tanévben életbe lépő, a Nemzeti alaptanterv elfogadásáról és bevezetéséről szóló 5/2020.(1.31.) Korm. rendelet és az OH által kiadott kerettantervi ajánlás alapján elfogadott nemzetiségi óraterv szerint folyik az oktatás első és ötödik évfolyamtól felmenő rendszerben.

**MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

Tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban	Alapfokú képzés nevelési-oktatási szakaszai							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom								
magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5	4	4	3	3
Nemzetiségi nyelv és irodalom								
Német nyelv és irodalom	5	5	5	5	5	5	5	5
Matematika								
matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Történelem és állampolgári ismeretek								
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
hon- és népismeret						1		
nemzetiségi népismeret	1	1	1	1	1	1	1	1
Etika / hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Természettudomány és földrajz								
környezetismeret			1	1				
természettudomány					2	2		
kémia							1,5	1,5
fizika							1,5	1,5
biológia							1,5	1,5
földrajz							1,5	1,5
Idegen nyelv								
első élő idegen nyelv								
második élő idegen nyelv								
Művészetek								
ének-zene	1,5	1,5	2	2	2	1	1	1
vizuális kultúra	1,5	1,5	1	2	1	1	1	1
dráma és színház							1	
mozgóképkultúra és médiaismeret								
Technológia								
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés								
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés					1	1	1	1
kötött célú órakeret								
Kötelező alapóraszám a Nat szerint	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret a nemzetiségi oktatásban a jelen tervezet szerint	2	2	1	0	0	0	0	0
Maximális órakeret a Nat szerint	24	24	24	25	28	28	30	30
Jelen ajánlás szerinti óraszám	27	27	27	28	30	30	32	31

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

A 2025/2026-os tanévtől az első és hetedik évfolyamban felmenő rendszerben bevezetve:

Tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban	Alapfokú képzés nevelési-oktatási szakaszai							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom								
magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5	4	4	3	3
Nemzetiségi nyelv és irodalom								
Német nyelv és irodalom	5	5	5	5	5	5	5	5
Matematika								
matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Történelem és állampolgári ismeretek								
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
hon- és népismeret						1		
nemzetiségi népismeret	1	1	1	1	1	1	1	1
Etika / hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Természettudomány és földrajz								
környezetismeret			1	1				
természettudomány					2	2		
kémia							2	1
fizika							1	2
biológia							1	2
földrajz							2	1
Idegen nyelv								
első élő idegen nyelv								
második élő idegen nyelv								
Művészetek								
éneke-zene	1	2	2	2	2	1	1	1
vizuális kultúra	2	1	1	2	1	1	1	1
dráma és színház							1	
mozgóképkultúra és médiaismeret								
Technológia								
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés								
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés					1	1	1	1
kötött célú órakeret								
Kötelező alapóraszám a Nat szerint	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret a nemzetiségi oktatásban a jelen tervezet szerint	2	2	1	0	0	0	0	0
Maximális órakeret a Nat szerint	24	24	24	25	28	28	30	30
Jelen ajánlás szerinti óraszám	27	27	27	28	30	30	32	31

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

A 20/2012. (VIII.31) EMMI rendelet 11. § (1) alapján a sajátos nevelési igényű tanulók számára előírt NAT óraszámok évfolyamokra bontva

Kötelező tantárgyak és óraszámok az 1-4. évfolyamon

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	7
Matematika	4	4	3+1	4
Etika	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1+1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25

Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Nemzetiségi nyelv – Német nyelv és irodalom	-	-	5	5
Nemzetiségi népismeret	-	-	1	1
Matematika	4	4	3	3
Etika	1	1	1	1
Történelem	2	2	1	1
Hon- és népismeret	-	1	-	-
Természettudomány	2	3	5	5
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1
Ének-zene	2	2	1	1
Vizuális kultúra	2	2	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	0
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki óra (közösségi nevelés)	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	0	0
Heti órakeret	27	29	30	30

A kerettantervek által előírt tartalmakra jelzett javasolt óraszámok az adott tantárgyon belül a tanulók egyéni képességeinek megfelelően átcsoportosíthatóak.

Az óratervezés alapját képezi a KNT. 6.sz. mellékletében és a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról jogszabályok.

Lehetőséget kell biztosítani a tanuló számára, hogy válasszon a pedagógiai program keretei között a választható tantárgyak (nemzetiségi népismeret, német nyelv és irodalom), foglalkozások közül, valamint ha a tantárgyfelosztás azt lehetővé teszi a pedagógusok közül.

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiségek kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot az iskola az irodalom, hon-és népismeret, történelem, etika tantárgyak helyi tantervébe építette be.

IV.2 A tankönyvek kiválasztásának elvei

Az oktató munka során olyan nyomtatott taneszközöket / tankönyv, munkafüzet, térkép stb. / használnak a tananyag feldolgozásához, amelyet hivatalosan tankönyvvé nyilvánítottak, és megfelel a kompetencia alapú oktatásnak.

A taneszközök kiválasztásánál a tantestület a következő szempontokat veszi figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének
- előnyben kell részesíteni azokat a taneszközöket, amelyek több tanéven át használhatók
- a taneszközök használatánál a stabilitásra kell törekedni, változtatást csak az oktatást jobbító esetben kell bevezetni.

Az iskola tantestülete közreműködik a taneszközök beszerzésében. A fenntartó tankerületi központ – lehetőségeihez mérten – támogatást nyújt a taneszközök beszerzéséhez. A jövőt illetően törekszünk az iskolai könyvtárat feltölteni tartós taneszközökkel. Különös gondot fordítunk a nehéz anyagi helyzetben lévő tanulók eszközbeszerzésének segítésére.

IV.2.1 A tankönyvválasztás szempontjai

A szakmai munkaközösségek a tankönyvek, taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének
- a taneszköz legyen jól tanítható, jól tanulható
- a taneszköz nyomdai kivitelezése legyen alkalmas a tantárgy óraszámának és igényeinek megfelelő használatra a tanév(ek) során
- a taneszköz minősége, megjelenése legyen alkalmas a diákok esztétikai érzékének fejlesztésére, nevelje a diákokat igényességre, precíz munkavégzésre, a taneszköz állapotának megóvására
- segítse a helyes tanulási szokások, az önálló ismeretszerzés képességének kialakítását
- biztosítson lehetőséget a mennyiségi és minőségi differenciálásra egyaránt
- változatos feladatokon keresztül szemléltesse a matematika szerepét a mindennapi életben

- alakítsa ki az önellenőrzés igényét
- ábraanyaga, betűmérete igazodjon az életkori sajátosságokhoz
- felépítése (témák, feladattípusok) logikus, könnyen követhető legyen
- feladatrendszere változatos legyen tartalom, típus, nehézségi fok és funkció tekintetében
- a tankönyv önmagában szolgálja ki az adott tantárgy helyi tantervébe foglaltak tanítását.

Előnyben kell részesíteni azokat a taneszközöket:

- amelyek több éven keresztül használhatók
- amelyek egymásra épülő tantárgyi rendszerek, tankönyvcsaládok, sorozatok tagjai
- amelyekhez megfelelő nyomtatott kiegészítő taneszközök állnak rendelkezésre (pl. munkafüzet, tudásszintmérő, feladatgyűjtemény, gyakorló)
- amelyekhez rendelkezésre áll olyan digitális tananyag, amely interaktív táblán segíti az órai munkát feladatokkal, videókkal és egyéb kiegészítő oktatási segédletekkel
- amelyekhez biztosított a lehetőség olyan digitális hozzáférésre, amely segíti a diákok otthoni tanulását az interneten elérhető tartalmakkal.

IV.3 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Óriási különbség van a tanulók között, hogy mennyire készek részt venni a tanítási-tanulási folyamatban. A tanulók egy része motivált a tanulásra, de sokan vannak, akikben alig van hajlandóság. Nem lehet sikeres a képességfejlesztés, ha nincs meg a tanulóban a tanuláshoz való megfelelő viszony. A nehezen aktivizálható tanulóknál fokozni kell az egyedi érzékenységet, motiváltságot. Döntő szerep a pedagógusé, aki úgy kell, hogy tanítson, hogy az élményszerű és változatos legyen. Az óravezetés a gyermekek tevékenységére alapuljon! Hassa át a jókedv és a derű! A motivációnak arra kell irányulnia, hogy a gyerek akarja, hajlandó legyen erőfeszítésre, annak érdekében, hogy megfeleljen a követelményeknek. Az érdeklődés felkeltése a cél, mert a legerősebb motiváló hatása van, leköti a figyelmet, nem fáraszt. Az érdeklődés felkeltése és fenntartása az egyetlen olyan eszköz, amellyel tartóssá tehetjük az oktatás eredményességét.

Differenciált tanítás-tanulásszervezés:

- *a belső motiváció kialakítása, fejlesztése*
- *a tanulók cselekvő módon vegyenek részt a tanulásban*
- *a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának feltárása*
- *alkalmazni kell az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit és formáit,*

- a *hátrányos helyzetű tanulók* egyéni képességeinek fejlesztése
- sajátos tanulásszervezési megoldásokat kell alkalmazni a *különleges bánásmódot igénylő* gyerekek nevelésében
- a tanulásszervezési módok alkalmazkodjanak az egyes területeken *tehetséges tanulók* fejlesztési igényeihez, támogassák a tehetségek felkutatását
- az együttműködést és a *tanulási esélyek egyenlőségét* szolgáló szervezeti formákat kell kialakítani.

A pedagógus konkrét feladatok meghatározásával ösztönzi a személyiségfejlesztő tanítást. Olyan pedagógiai munkát végez, amelynek középpontjában a tanulók tudásának, képességeinek fejlesztése, a készségek elsajátíttatása, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételek állnak.

A differenciált tanítás-tanulás megvalósulásához olyan szervezési megoldásokat kell előnyben részesítenünk, amelyek előmozdítják a tanulás *belső motivációinak*, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.

Belső motiváció:

- a tanulók érdeklődési körének felkeltése
- kíváncsiságának kialakulása
- tudásvágyának kialakítása
- látókörének növelése
- pozitív célja elérése.

A tanulást úgy kell megszervezni,

- Hogy a tanulók *cselekvő módon* vegyenek részt benne, előtérbe állítva tevékenységüket, önállóságukat, kezdeményezéseiket, problémamegoldásaikat, alkotóképességüket
- a nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók *előzetes ismereteinek*, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseik kiigazítására és tudásuk átrendezésére
- az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportfoglalkozásokon, a tanulók páros, részben vagy teljesen egyéni nevelésében-oktatásában) alkalmazni kell az *együttműködő* (kooperatív) tanulás technikáit és formáit
- váljék a tanítás egyik elvévé és teendőjévé a tanulókhöz alkalmazkodó *differenciálás* a feladatok kijelölésében, megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben
- a *tanulók* egyéni képességeinek fejlesztése érdekében alkalmazni kell a feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikákat

- sajátos tanulásszervezési megoldásokat kell alkalmazni a *különleges bánásmódot igénylő*, sajátos nevelési igényű gyerekek esetében, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési-oktatási feladatainak ellátásában
- a tanítási-tanulási helyzetek, a tanulásszervezési módok és értékelési eljárások alkalmazkodjanak az egyes területeken *tehetséges tanulók* fejlesztési igényeihez, támogassák a tehetségek felkutatását és tehetségük kibontakoztatását
- lehetőségek biztosítása a helyi, területi, megyei és országos versenyeken
- különböző tanulásszervezési megoldásokkal az együttműködést és a *tanulási esélyek egyenlőségét* szolgáló szervezeti formákat kell kialakítani mind az iskolák közötti együttműködésben, mind az iskolán kívüli és az iskolai munkában.

Az eredményes tanulás segítésének elvei: a képességek megismerése és fejlesztése, a készségek, ismeretek, tudástartalmak megalapozása, az attitűdök alakítása az 1–4. évfolyamon,

- folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés, a tudás bővítése, megszilárdítása a tanulás további szakaszaiban
- az eredményes szocializáció akadályainak korai felismerése és kezelése pedagógiai eszközökkel
- a tanuló tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és annak valamennyi területén
- a tanulást érintő lemaradás, illetve a tanulói leszakadás megakadályozásának érdekében a tanuló személyiségének, szociokulturális hátterének megismerése
- a tanulás eredményességét növelő pedagógiai módszerek alkalmazása
- a tanulók egyéni fejlesztése, mentorálása, családlátogatás, a szülőkkel való kapcsolattartás, napköziotthonos tevékenységek
- a tanuló önmagához és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, sportkörökön, motiváló és hatékony tanulásszervezési eljárások alkalmazása, akár játékok segítségével (pl. sakk, logikai játékok)
- egységes alapokon nyugvó tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása
- negyedéves, féléves értékelések, témazárók osztályzatai, tanórai feleletek
- sajátos tanulásszervezési megoldásokat kell alkalmazni a *különleges bánásmódot igénylő*, sajátos nevelési igényű, tanulók esetében a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési –

- együtt kell működni a logopédussal, a pszicho-pedagógussal, a pszichológussal, a gyógypedagógussal és a fejlesztőpedagógussal.

„Ugyanúgy, ahogy a fának szüksége van arra, hogy napfényt, vizet, táplálékot kapjon a környezetéből, minden embernek alapvető szükséglete, hogy biztonságot, szeretetet és elismerést kapjon a környezetétől. Ám mindkét esetben ez még csak alap, ahonnan a személyiség fejlődése megindulhat, mert ha ezeket a szükségleteit kielégítették, minden egyes fa és minden egyes ember a saját céljaira, sajátos módon használva folytatja a maga egyedi fejlődését.”

(Maslow)

IV.4 A mindennapos testnevelés megvalósítása

A 2011. évi CXCV. törvény (Nkt.) 27.§ (11) bekezdése és a 2011/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 193.§(3) bekezdése értelmében 2012. szeptember 1-től az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban azon osztályokban, ahol közismereti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés órában, amelyből legfeljebb heti két óra

- a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással
- versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezet által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel kiváltható.

Iskolánkban a mindennapos testnevelés megtartása minden tanuló számára heti öt testnevelés óra megtartásával történik.

IV.5 A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái

A tanulók folyamatos beszámoltatása, az ismeretek és azok alkalmazásának számonkérése biztosítja a pedagógus, a diák és a szülők számára azt, hogy

- figyelemmel kísérhessék a tanuló egyéni előrehaladását
- a felmerülő problémákat időben észrevehessék
- a jól teljesítők megerősítést nyerjenek
- a lemaradó tanulók segítséget kaphassanak.

IV.5.1 A beszámoltatás, a számonkérésének értékelésének fajtái

Diagnosztikus értékelés:

- Alapvető funkciója, hogy a tanárt informálja a tanuló felkészültségéről.
- Alkalmazzuk tanítási év elején vagy egy új témakör felvétele előtt a tanulók előzetes ismereteinek felmérésére.

Formatív értékelés:

- Feladata az, hogy visszajelzést kapjon a tanuló arról, hol tart, mit tud és mit nem tud, vagyis segítse a tanuló önértékelését.

Szummatív értékelés:

- Feladata, hogy összegezze, lezárja a tanulási ciklust, tehát a folyamat végén alkalmazzuk.

IV.5.2 Az értékelés elvei

- Az értékelés, minősítés mindig **előremutató legyen**, soha ne megbélyegző.
- Lényeges feladatnak kell tekinteni a **tanulói önértékelés** rendszerének kialakítását.
- A tantárgyi tudás értékelésébe a viselkedési problémák nem számíthatók be.

IV.5.3 Az értékelés feladatai

- a tanulócsoporthoz eredményeinek viszonyítása általános (standard) értékekhez, illetve országos eredményekhez
- a következtetés, a tanítás-tanulás hatékonyságára
- a követelmény teljesítésének szintjei alapján a korrekció és további gyakorlás témáinak kijelölése
- a tanuló egyéni eredményeinek viszonyítása a korábbi teljesítményéhez
- a tanulók tantervi követelményekhez viszonyított tényleges teljesítményének minősítése érdemjeggyel.

Az iskolai beszámoltatás, a tanulók tudásszint mérésének alapvetően két fő követelménye van:

- Tájékoztató a készségek fejlesztésének, a tananyag elsajátításának a szintjéről, a gyakran előforduló hibákról és hiányosságokról.
- Rendszeres munkára szoktat, motivál, felkészít a továbbtanulásra.

Az ellenőrzés formái:

- *Szóbeli számonkérés:* pl.: feleltetés, kiselőadás, beszélgetés, stb.
- *Írásbeli számonkérés:* pl.: témazáró, feladatlap, iskolai dolgozat, stb.
- *Gyakorlati számonkérés:* pl.: sportteljesítmény értékelése, munkadarabok készítése, gyűjtőmunka, stb.

Az egyes formákból választva a pedagógus maga tervezi meg az ellenőrzés, értékelés mikéntjét, ügyelve a szóbeli és írásbeli formák helyes arányára.

IV.6 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, továbbá - jogszabály keretei között - a tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének formája

IV.6.1 Az értékelés elvei és eszközei

A tanév során az értékelés alapja a tanulók állandó megfigyelése. A **folyamatos, fejlesztő célzatú szóbeli értékelés** visszajelzést ad a tanuló számára munkájának eredményességéről, rendszeres tanulásra ösztönöz.

A **tanév eleji diagnosztikus felmérés** segíti a tanítót a tanulók előzetes ismereteinek feltérképezésében, útmutatást ad a tanulócsoportra szabott tanítási módszerek, eljárások kiválasztásában.

Témákat lezáró írásbeli felmérések tájékoztatják a tanítót, a tanulót és a szülőt a tanuló teljesítményéről a helyi tantervben rögzített követelményekhez viszonyítva.

A **tanév végi felmérés** megmutatja az adott évfolyamon elsajátított ismeretek mennyiségét és minőségét.

Az értékelés kiemelt szempontjai:

- a tanulók önmagukhoz mért fejlődése
- az alapvető készségek, képességek fejlettségi szintje
- tárgyi tevékenységben való jártasság
- tanult műveletek értelmezése
- a tanult számolási eljárások ismerete és alkalmazása.

IV.6.2 A tanulói munka teljesítményének mérése, ellenőrzése

Az iskolai nevelőmunka ellenőrzése és értékelése illeszkedik a köznevelés modernizáció szintjéhez, ezért a tanulók teljesítményének mérésekor a KIMENET SZABÁLYOZÁS elvét érvényesítjük. A teljesítménymérés módszereinél a diagnosztikai vizsgálat tartalmi felépítéséhez igazodva belső és külső méréseknél előtérbe kerülnek a 6. 8. évfolyamokon a tanév eleji, év közbeni és a tanév végi tantárgyi mérések.

Ez egyrészt kellő mennyiségű adatot nyújt a nevelőtestület számára a tanítás-tanulás folyamatáról, másrészt összehasonlítható elemzést tesz lehetővé az iskolai oktató – nevelő munka helyzetéről. A tanulási teljesítmények értékelésének alapja a különféle mérésekben elért teljesítmények. Az írásbeli számonkérés mellett kiemelt szerepe van a tanulói szóbeli feleleteknek is.

- Tanulók egy-egy témakör végén az egész téma anyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak. A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében minél többször kell ellenőrizni a követelmények elsajátítását szóban.

A tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez.

Tantárgyi osztályzatok

A tanulók minimálisan félévente tantárgyanként legalább három osztályzatot kapjanak.

Félévkor és tanév végén tantárgyanként egy-egy osztályzattal történik a tanulók teljesítményének értékelése.

Osztályzatok – tantárgyi

jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen

Az első évfolyamon negyedévente, félévkor és év végén, a 2. évfolyamon az első negyedévben és félévkor a tanulók szóveges értékelést kapnak.

Szóveges értékelés módja

A törvény előírja, hogy az első évben és a második évfolyam első félévében olyan szóveges értékelést kell kapnia a tanulóknak, amelyik kifejezi, hogy:

- kiválóan megfelelt
- jól megfelelt
- megfelelt
- felzárkóztatásra szorul.

Osztályzatok – tantárgyi

jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen

A szóveges értékelés koncepciójának elvi kiindulópontjai a következők lehetnek:

- az értékelés a gyerekért, elsősorban a gyereknek szóljon
- alakítsa a helyes önértékelést, segítse az önismeretet
- nyitott legyen, amely nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart
- a gyerek lehessen aktív részese a saját fejlődésének
- a szülő és pedagógus közösen gondolkodhasson a gyerek fejlődéséről.

A szóveges értékeléssel kapcsolatos **elvi követelmények:**

- minősítés-központúság helyett fejlesztőközpontúság jellemezze
- vegye figyelembe az életkori sajátosságokat
- személyre szóló és ösztönző legyen
- a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként tudjon megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet betölteni.
-

A szóveges értékelés **pedagógiai, módszertani szabályai:**

- döntsük el, kinek szól
- pontos, érthető legyen a megfogalmazás

- mennyiségi és minőségi elvárásoknak feleljen meg,
- sugalmazza az elvárást, mely szerint a gyermek aktív részese a fejlődésnek
- legyen személyre szabott, árnyalt és előremutató
- törekedjünk arra, hogy minél teljesebb kép, sokféle érték derüljön ki a tanulóról
- a kudarc okozta szégyen, feszültség kerülendő,
- a szöveges értékelés írásakor legyünk tudatában annak, hogy mintát adunk a gyerekeknek az értékelés, kritika, visszajelzés kommunikációjára.

Évfolyam	Negyed év	Félév	Háromnegyed év	Év vége
1. osztály	Szülőknek szóló szöveges értékelés.	Szülőknek szóló szöveges értékelés.	Szülőknek szóló szöveges értékelés.	Szülőknek szóló szöveges értékelés.
2. osztály	Szülőknek szóló szöveges értékelés.	Szülőknek szóló szöveges értékelés.	Érdemjegy	Érdemjegy
3. osztály	Érdemjegy	Érdemjegy	Érdemjegy	Érdemjegy
4. osztály	Érdemjegy	Érdemjegy	Érdemjegy	Érdemjegy

Formája:

Szülőknek szóló: előre megtervezett, részletes, egységesen alkalmazott részletes értékelő lap a tanulókra jellemző rész kiemelésével, szükség esetén kiegészített megjegyzéssel, ami a Kerettanterv és a módosított NAT alapján készül.

A szöveges értékelés ismertetésének gyakorisága, módjai:

Évfolyamon a tanulók értékelése továbbra is szövegesen történik, 2. évfolyamon második félévtől érdemjegy alkalmazásával. 1 - 4. évfolyamokon az órai munkák, felmérők érdemjeggyel történő értékelését fejezik ki az alábbi időben és módon a pedagógusok szöveges formában is:

félévkor tájékoztató füzetben, osztálynaplóban

1. és 2. évfolyamon első negyedévben tájékoztató füzetben, osztálynaplóban

1. évfolyamon harmadik negyedévben tájékoztató füzetben, osztálynaplóban
év végén a kötelező nyomtatványokon keresztül.

A szöveges értékelés közlésének másik fontos színtere a szülői értekezlet, amelyeket a következő időpontokban tartunk:

október, január és április.

IV.6.3 Az írásbeli beszámoltatás rendje és értékelése:

írásbeli felelet szabályozás nélkül írátható, az írásbeli feleletet nem kell előre bejelenteni

MÉRK-VÁLLAJ NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

a dolgozat íratásának tervét az előző órán ismertetni kell a tanulókkal
témazáró dolgozat írása csak összefoglalás után következhet, ezért az
időpontját két tanórával a témazáró íratása előtt ismerniük kell a
gyermeknek. Az írásbeli eredményét két héten belül ismertetni kell a
diákokkal.

- Az írásbeli felelet és a dolgozat értékelésének formáját, a pontszámok átváltását a nevelő önállóan, a számon kért tananyag súlyának, a csoport képességének megfelelően alakíthatja.
- Az írásbeli témazáró dolgozat esetén az elért pontszámokat az alábbi százalékos kulcs alapján váltjuk át osztályzatra:

5=90%-100%

4=74%-89%

3=50%-73%

2=27%-49%

1=0%-26%

A témazáró dolgozat értékelése után a nevelő az egyéni bánásmód elvét alkalmazva adhat javítási lehetőséget. A témazáró dolgozatok érdemjegyei súlyozott jegyként számítandóak.

A tanulók teljesítményének értékelésekor az alábbi százalékhatárokat és minősítéseket alkalmazzuk, melyek a törvény értelmében átválthatók osztályzatra, eredményekre, lehetővé téve az intézmények közötti átjárhatóságot a gyermek részére.

Értékelés a felső tagozatban

Évfolyam	Félév	Év vége
5. osztály	Érdemjegy. Magatartás, szorgalom jegyek közös megegyezéssel.	Érdemjegy. Magatartás, szorgalom jegyek közös megegyezéssel
6. osztály		
7. osztály		
8. osztály		

Elvárás: tantervi továbbhaladásra épül.

Korlátok: a tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni.

Elvek

- segítséget nyújt a tantervi követelmények elsajátításában
- gyakorlást biztosítja
- elősegíti a rögzítést
- jártassá tesz a tanult algoritmus alkalmazásában
- segíti az önálló ismeretszerzést

- bővíti a tanuló szókincsét
- fejleszti a tanuló kifejezőkészségét
- fejleszti a memóriát.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei:

A második évfolyamtól a nyolcadik évfolyamig a tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha a tantárgyi követelményeket minden kötelező és választott tárgyban a tanév végén legalább elégséges (2) szinten teljesítette.

IV.6.4 A tanuló magatartásának, szorgalmának értékelése és minősítése

A magatartás és szorgalom helyi követelményeit a nevelőtestület állapítja meg, figyelembe véve a felső tagozaton a diákönkormányzat véleményét, javaslatát. A követelményeket az iskolai házirend tartalmazza.

A magatartás minősítése fejezze ki az életkori sajátosságoknak megfelelően a tanuló viszonyát a közösséghez, a felnőttekhez, társaihoz egyaránt.

A szorgalom jegy a tanuló egyéni képességeihez, körülményeihez mérten a tanulmányi munkához való viszonyát, munkavégzését és kötelességtudatát értékeli.

A magatartás és szorgalom minősítése az osztályfőnök feladata. Tanév közben egyeztet az osztályban tanító nevelőkkel, félévkor és év végén tantestületi értekezleten történik.

A tanulók magatartását 1. évfolyamon és a 2. évfolyam első félévét szövegesen értékeli az osztályfőnök, a 2. évfolyam második félévétől a 8. évfolyamig osztályzattal minősíti, és ezt év végén az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzi. 2-8. osztályban a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.

A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek, és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi osztályzatokat a KRÉTA naplóba, az év végi osztályzatokat a KRÉTA naplóba, bizonyítványba és a törzslapra is be kell jegyezni Magatartás: példás – jó – változó – rossz

Szorgalom: példás – jó – változó – hanyag.

IV.6.5 Jutalmazás szempontjai, formái:

Jutalomban részesül az a tanuló, aki képességeihez mérten:

- példamutató magatartást tanúsít
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el
- az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez
- iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt

- Bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez

Az iskola jutalmazás formái:

- Az iskolás tanév közben elismerésként a következő dicsérek adhatók:
- szaktanári dicséret
- napközis nevelői dicséret
- osztályfőnöki dicséret
- nevelőtestületi dicséret

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

- szaktanári teljesítményért
- példamutató magatartásért
- kiemelkedő szorgalomért
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalmáért dicséretben részesül A

dicséretet a naplóba és tanuló bizonyítványába kell bevezetni.

Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepségen az iskola közössége előtt vehetnek át, a jeles tanulók az osztályközösség előtt oklevelet kapnak.

Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

Fokozatok:

- országos versenyre való bejutásért, részvételért: nevelőtestületi dicséret
- megyei versenyre való bejutásért, részvételért: igazgatói dicséret
- megyei versenyen 1-3. helyezéért: nevelőtestületi dicséret
- területi versenyen 1-3. helyezéért: igazgatói dicséret
- területi versenyen való részvételért: osztályfőnöki dicséret
- helyi versenyen 1-3. helyezéért: osztályfőnöki dicséret
- helyi versenyen való részvételért: szaktanári dicséret
- ünnepségen való részvételért: szaktanári dicséret

IV.6.6 Az elmarasztalás szempontjai, formái.

Elmarasztalásban kell részesíteni azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti
- a tanulói házirend előírásait megszegi
- igazolatlanul mulaszt
- bármely módon árt az iskola jó hírének.

Az iskolai elmarasztalás formái:

- szaktanári figyelmeztetés, intés, megrovás
- napközis nevelői figyelmeztetés, intés, megrovás
- osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, megrovás
- igazgatói figyelmeztetés, intés, megrovás
- tantestületi figyelmeztetés, intés, megrovás

IV.6.7 Az otthoni (napközis, tanulószobai) felkészüléshez előírt házi feladatok

meghatározása:

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

A tanulók számára napi, heti rendszerességgel adunk írásbeli és szóbeli házi feladatot. A házi feladat célja, hogy alkalmat adjunk az önálló tanulásra és feladatmegoldásra, az órán tanultak ismételtesére, rögzítésére, begyakorlására. A szóbeli házi feladat célja az új ismeretek megértése, megszilárdítása. Az írásbeli házi feladat célja az új ismeretek gyakoroltatása, az ismeretek készségszintű elsajátítása.

A házi feladat mindig legyen konkrét, pontos, jól körülhatárolható. Vegye figyelembe a tanuló életkori sajátosságait, képességeit. Legyen tehát differenciált, ezáltal segítse elő a házi feladat céljának megvalósulását.

A házi feladat elkészítésének határidejénél figyelembe kell venni a megoldáshoz a szükséges időt.

A házi feladat hasznossága a rendszeres ellenőrzésen múlik. Az írásbeli házi feladat elkészítését minden alkalommal ellenőrizzük, és írásos vagy szóbeli megjegyzéseket tegyünk a tartalomra, áttekinthetőségre, rendezettségre, külalakra és a helyesírásra.

A hosszabb szünetekre (ősz, téli, tavaszi, nyári) a tananyagot kiegészítő házi feladat adható. Ez a feladat írásbeli vagy szóbeli egyaránt lehet, de csak ajánlott. Ezen feladatok elkészítésének, elvégzésének hiánya az értékelést negatívan nem befolyásolhatja. Szóbeli és írásbeli gyakorlás lehetőségei

Szinterei:

- napközis oktatás (1-4 osztály) vagy
- tanulószoba biztosítása (1-8.osztály),
- pedagógus segítség biztosítása (igény szerint vagy felzárkóztatási órakeretben).

IV.7 A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Az iskolában folyó pedagógiai munka szervezésének egyik formája, amelynek alapján az eredetileg nagyobb osztályközösségbe sorolt tanulókból kisebb létszámú közösségeket alakítunk ki.

A csoportbontásokat azokon a tanítási órákon alkalmazzuk, ahol az ismeretek elsajátítását a kisebb létszám hatékonyabbá teszi, valamint az eszközszükséglet így kívánja. Ilyen tárgyak a matematika, magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv (német), informatika.

Szervezési feladat az órarend összeállításakor az, hogy a tanuló ne maradjon felügyelet nélkül, terhelése egyenletes legyen.

IV.8 A tanulók fizikai állapotának mérése

- A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik. A felmérés a „Netfit teszt” alapján történik az életkori sajátosságoknak megfelelő kiegészítésekkel.

A mérés eredménye alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják, a szülők külön kérésre megismerhetik gyermekük teljesítményét.

(5. sz. melléklet)

IV.9 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

IV.9.1 A tanulási esélyegyenlőség segítésének elvei

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez az iskolának (az iskolafenntartókkal, a családdal, a gondviselőkkel, szakmai és civil szervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítani a nevelő- oktató munka feltételeit:

- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémáinak megoldása az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén,
- folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés
- kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása az 1–6. évfolyamon
- folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés
- a kulcskompetenciák bővítése az iskolázás további szakaszain.

A tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása.

- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása.

Az iskolai hátrányok rendszere

A tevékenységrendszer, az iskolai tevékenységszervezés szolgálja a teljesítő képes és helytállni képes gyermeki-ifjú személyiség kialakulását, amely személyiség felfogásunk kulcskategóriája.

Ez a helytállási képességegyüttes magában foglalja egyebek mellett a közösségben való együttélés értelmi és érzelmi képességeit, a kooperativitást, a kreativitást, a kritikai szellemet, a felelősségvállalást, a megbízhatóságot.

A pedagógiai rendszer tényleges hatásának döntő tényezője az iskola légköre, szellemisége, pszichés klímája.

A kívánatos légkör kialakításában az alábbi tényezőknek tulajdonítunk különös fontosságot:

a nevelőtestület gyermekismerete, gyermekközpontú, gyermektisztelő értékrendje

- az iskolai tevékenységrendszer gazdagsága
- az iskoláért, az iskolaközösségért érzett felelősség intenzitása
- a hagyományrendszer
- a szülőkkel való kapcsolat milyensége.

Az iskolai tanulási folyamatban különösen fontos tényezőnek tekintjük, hogy a pedagógusok a lehetőségekhez mérten igazodjanak a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakban nyújtott teljesítményükhöz.

E cél eléréséhez az alábbi tanítási módszereket és szervezeti formákat alkalmazzuk:

- az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulóknak felzárkóztató foglalkozást szervezünk
- a felső tagozatban a lemaradók segítésére évfolyamonként felzárkóztató foglalkozást biztosítunk
- pedagógusaink az egyes tanítási órákon előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így elsősorban a gyakorlásnál, az ismétlésnél a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak
- a 8. évfolyamon az eredményes felvételi és a továbbtanulás segítésére felkészítő, előkészítő foglalkozásokat szervezünk.

Fontos feladat hárul iskolánkra a szociális hátrányok, a beilleszkedési, a magatartási, tanulási nehézségek enyhítésében. Napjainkban egyre több család kerül nehéz helyzetbe. A megélhetési nehézségek, a család hétköznapi gondjai miatt egyre több gyerek válik hátrányos helyzetűvé. Iskolánk eddig is sokat tett a hátrányok kompenzálása érdekében.

IV.9.2 A hátrányok típusai:

Családi hátrányok

Olyan tanulók tartoznak ide, akik mögött nem stabil, gondoskodó a család. Nevelőszülő gondoskodik a gyerekről. Felbomlott család, elváltak vagy meghalt az egyik szülő. Előfordul,

hogy a hátrány abból származik, hogy a szülők tartósan betegek, leszázalékoltak, pszichésen kiegyensúlyozatlanok, deviáns életvezetést folytatnak.

Mit teszünk a hátrányok kompenzálása érdekében az iskolában?

- Részvétel kulturális rendezvényeken, szabadidős programokon (kupanap, Vendel-nap (Vállajon), farsang, mikulás és karácsonyi rendezvények, gyereknap).
- Részvétel szakkörökön.
- Sportversenyeken való ingyenes részvétel.

Anyagi hátrányok

Azok a családok sorolhatók ide, amelyek nem képesek az átlagosnak megfelelő anyagi körülményeket biztosítani, mert nem képesek rendszeres munkára (betegek, deviánsak). Munkanélküliek, vagy magas az eltartottak aránya, és kevés a munkaképes eltartó. Iskolánk feladata ennek a hátránynak a kompenzálása:

- napközis, tanulószobai elhelyezés

Nemzetiségi hátrányok

Az hátrányok kompenzálásának iskolai feladatai:

- a másság elfogadtatása az iskola minden tanulójaival, dolgozójaival
- együttműködési formák a szülőkkel
- felzárkóztató programok
- együttműködés a nemzetiségi önkormányzattal
- kapcsolat a Gyermekjóléti Szolgálattal.

Tanulási hátrányok

Az a tanuló tartozik ide, akinek nincs megfelelő képessége a tananyag elsajátítására, nincs kellőképpen motiválva a tanulásra.

A tanulási hátrányok kompenzálása iskolánkban:

- differenciált foglalkoztatás tanórán
- részproblémákkal küszködő gyerekek integrált oktatása
- megfelelő olvasástanítási módszer kiválasztása
- szakszolgálat igénybe vétele
- óvoda, iskola kapcsolata.

Az egyes hátrányfajták nem függetlenek egymástól. A hátrányos helyzet folyamatnak is felfogható. Ehhez a tevékenységhez a pedagógus hozzáértése mellett szeretet, megértés, a tanítvány iránti bizalom és pedagógus-lelkiismeret kell.

Szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják:

az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
a felzárkóztató órák
a napközi otthon, tanulószoba

a diákétkeztetés

a felzárkóztató foglalkozások

könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata

a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai

a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése

a családlátogatások

a továbbtanulás irányítása, segítése

az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenysége

szoros kapcsolat a polgármesteri hivatallal és a Gyermekjóléti Szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítséget kapjanak.

IV.10 Az integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítés rendje

Iskolánk részt vesz az integrációs és képesség kibontakoztató programban. Az integrációs oktatási program során az eltérő családi háttérrel rendelkező, különböző képességű és fejlettségű gyermekeket együtt fejlesztjük annak érdekében, hogy a társadalmi párbeszéd, valamint a társadalmi mobilitás valóságos keretet kapjon az oktatás-nevelés rendszerén belül.

Az integrációs (együttnevelő) minőségi oktatást biztosító program jellemzői:

Egyrészt olyan oktatásszervezési keret,

- amely lehetőséget biztosít minden gyermek számára képességei kibontakozásához
- amelyben minden gyerek előzetes, otthonról hozott tudását és kultúráját értékként képviselheti, kamatoztathatja
- amelyben a gyerekek egymást segítő közösségei születnek (tudatosan fejlesztik a család, az iskola és a gyerek közötti kommunikációt)
- amelyben a szülőt, a családot mint partnert vonják be az iskolai folyamatokba, döntésekbe (tudatosan fejlesztik a család, az iskola és a gyerek közötti kommunikációt)
- amelyben tudatosan építik ki az előítéletek csökkentésére, megszüntetésére alkalmas együttműködő, elfogadó környezetet
- Amelyben tudatosan teremtenek lehetőséget az oktatás ügyében érintett intézmények együttműködésére (óvoda, általános iskola, középiskola, családsegítő szervezetek, nemzetiségi és helyi önkormányzatok, kulturális és civil szervezetek)
- Amelyben a „tanuló követés” az iskolai hatékonyság visszajelzésének kiemelt eszköze.

Másrészt olyan kompetenciák jellemzik a pedagógusokat, mint pl.:

- széleskörű módszertani repertoár
- egyéni különbségekre figyelő, egyénre szabott pedagógiai eszközök és oktatási mérőrendszerek ismerete
- az együttműködés órai és intézményi kereteken túlmutató jellegéből fakadó tanári szerepbővülés elfogadása
- az iskolában megjelenő különböző kultúrák ismerete, egyenértékűként való elfogadása, kezelése.

Az integrációs (együttnevelő) program fenti jellemzőinek az intézmény pedagógiai rendszerének egészét át kell hatnia.

Elvárható eredmények:

Az iskolai integrációs program alkalmazása esetén a következő eredményekről kell számot adni, melyek az ellenőrzés szempontjait is jelentik:

- a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az oktatási – nevelési intézményben megfelel a jogszabályban előírtaknak
- az intézmény képes a különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező gyermekek fogadására, és együttnevelésre
- multikulturális tartalmak beépülnek a helyi tantervbe
- az intézmény párbeszédet alakít ki minden szülővel
- az intézményben létezik tanári együttműködésre épülő értékelési rendszer.

Ezek eredményeként:

- nő az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó HHH tanulók száma
- csökken az intézményben az iskolarendszerű oktatásból kikerülők száma
- csökken az iskolai hiányzások óraszám
- csökken a HHH tanulók körében a magántanulók száma
- nő az érettségire felkészítő intézményekben továbbtanuló HHH tanulók száma
- az adott intézményben az országos kompetencia mérések eredményei az országos átlagot meghaladó mértékben javulnak.